Ազգ
Azg armenian daily
26 ՄԱՐՏ 1996 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 56 (1062)

Վարչապետ Յըլմազը սահմանագլխից հաշտության կոչ հղեց հայկական կողմին

Վարչապետը խախտեց Հայաստանի սահմանը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 23 ՄԱՐՏ, «ԺԱՄԱՆԱԿ»: Թուրքիայի վարչապետ Մեսութ Յըլմազը հայտարարեց, թե կովկասյան տարածաշրջանում հաստատելիք խաղաղությունն ամենից առաջ օգտակար պիտի լինի Հայաստանի համար: Վարչապետը, որ Նախիջևանի տոնակատարություններին մասնակցելու նպատակով Իգդիր էր այցելել, շփումներ ունեցավ Թուրքիա-Հայաստան սահմանագլխի վրա, եւ հաշտության կոչ ուղղեց հայկական կողմին: Նա այցելեց Ալիջան սահմանային դուռը եւ դիտել տվեց, որ Հայաստանը դրական կեցվածք չի փոխադարձել Թուրքիայի բարյին-օրայիշ միջոցների բացմանը: Լրագրողների հետ խոսելով, Յըլմազը կանգնել էր այն գծի վրա, որ Թուրքիան բաժանում է Հայաստանից: Այդ ընթացքում նա անզգուշաբար անցավ սահմանը եւ Հայաստանի տարածքից արտնել շարունակեց իր հայտարարությունները, մինչեւ որ լրագրողները զգուշացրին նրան, եւ վարչապետը, ներողություն խնդրելով, վերադարձավ իր պետության տարածք:

Տես # էջ 2

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Ռումինիայի նախագահ Իոն Իլիեսկուն ժամանեց Երեւան

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մարտի 25-ին պաշտոնական այցով Երեւան ժամանեց Ռումինիայի բարձրաստիճան պատվիրակությունը՝ այդ երկրի նախագահ Իոն Իլիեսկուի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում են պետական նախարար, արտաքին գործերի նախարար Թեոդոր Մելեշկանուն, առեւտրի նախարար Դան Իոան Պոպեսկուն, տրանսպորտի նախարար Աուրել Նովակը, Ռումինիայի նախագահի արտաքին քաղաքականության հարցերով խորհրդական Տրայան Քրեբելեուն, արդյունաբերության նախարարության պետական քարտուղար Կոնստանտին Դիկուն, խորհրդականներ եւ փորձագետներ, դիվանագետներ, լրագրողներ, գործարար մարդիկ:

Ռումինիան առաջին երկիրն էր, որ ճանաչեց Հայաստանի անկախությունը, Իոն Իլիեսկուն՝ եվրոպական երկրներից առաջինի նախագահը, որ ժամանում է Հայաստան:

«Զվարթնոց» օդանավակայանում բարձրաստիճան հյուրին եւ նրան ուղեկցող պատվիրակությանը դիմավորեցին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, արտաքին գործերի նախարար Վահան Պապազյանը, պատգամավորներ, նախարարներ: Ընդունելության արարողակարգային հանդիսությունից հետո, ավտոմեքենաների շարասյունը ուղեւորվեց ընդունելությունների տուն, ուր պետք է իջեւանի Ռումինիայի նախագահը:

Կարճատեւ հանգստից հետո, Հայաստանի նախագահի նստավայրում տեղի ունեցավ երկու երկրների նախագահների հանդիպում-առանձնազրույցը, որով եւ սկսվեցին հայ-ռումինական երեւանյան բանակցությունները:

Հայ-ռումինական հարաբերությունները զարգանում են հաջողությամբ, երկրները տնտեսական շահերը համատեղելու մտադրություն ունեն, բայց առավել գործնական եւ արդյունավետ դարձան Հայաստանի անկախացումից հետո: Հայ-ռումինական համագործակցության սկիզբը, որպես համագործակցություն երկու անկախ

պետությունների միջեւ, դրվեց 1994 թվականի սեպտեմբերին, երբ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պաշտոնական այցով մեկնեց Բուխարեստ եւ շարունակություն ու զարգացում է գտնում Երեւանում՝ Իոն Իլիեսկուի պատասխան պաշտոնական այցով:

Ինչպես հետո արձանագրեցին երկու երկրների նախագահները, Հայաստանը այն պետությունն է ԱՊՀ-ում, որի հետ Ռումինիան կնքել է երկու երկրների համագործակցության առնչվող փաստաթղթերի ամենամեծ փաթեթը:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Ազգային տուրքի մարաթոնը սկսվեց

Սփյուռահայերի հանդիսությունը մեծ լիցք հաղորդեց ղարաբաղցիներին

ԶՈՀՐԱԲ ԱՏԱՅԱՆ
Սեւան թղթակից,
25 մարտ, Ստեփանակերտ

Երեկ, մարտի 24-ին Ստեփանակերտի հանրապետական մարզադաշտում ավելի քան 30 հազար ղարաբաղցիների մասնակցությամբ, սկսվեց «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Ստեփանակերտ-Երեւան-Լոս Անջելես Ազգային տուրքի մարաթոնը, որը ապրիլի 7-ին կշարունակվի Երեւանում, իսկ մայիսի 27-ին կավարտվի Լոս Անջելեսում: Վաթսունչորսօրյա մարաթոնին կմասնակցեն նաեւ տարբեր երկրների սփյուռքահայ գաղթօջախները:

Մարաթոնի բացմանը ներկա էին ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանը, ԱԺ նախագահ Արթուր Թովմասյանը, պաշտպանության նախարար Սամվել Բաբայանը, ինչպես նաեւ Հայաստանի պաշտոնական պատվիրակությունը ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահ, հիմնադիր հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Գագիկ Հարությունյանի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում էին նաեւ ՀՀ ԱԺ փոխնախագահ Արա Սահակյանը, պատգամավորներ Արամ Մանուկյանը, Աշոտ Նավասարդյանը, Սահմանադրական դատարանի անդամ Հենրիկ Խաչատրյանը: Օրը մնաց մառախլապատ, անձրեւ չեկավ եւ անգամ ոչ-արեւային, ցուրտ եղանակի պայմաններում հազարավոր ստեփանակերտցիներ եկան մարզադաշտ եւ ականատես եղան ոչ միայն համերգային համարների ոգեւորիչ կատարումներին, այլեւ մարզադաշտում տեղադրված չորս սեղանների մոտ սկսեցին իրենց ազգային տուրքը տանելով համապատասխան հայտագրեր: Հանդիսությունը, որ երեք ժամից ավելի (15-18.30) վարողներն վարեց Արթուր Բախտամյանը, սկսվեց եւ ավարտվեց ԼՂՀ պաշտպանության բանակի հատուկ հեռախոսազական ջոկատի ցուցադրական վարժություններով եւ հրավառությամբ: Երեւանից եկած մասնագետների ջանքերով ստեղծված գեղեցիկ բեմը եւ մարզադաշտի ողջ հարթությունը գաղիս էին լրացնելու տոնական տրամադրությունը:

«Այսօր, որպես Կարդինալս Անճայն Հայոց, ես բացում եմ Ազգային տուրքի հավաքման այս գործը, որի համար ընծայում եմ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցով մեր Արցախի ժողովրդին 4 մլն 200 հազար դրամ ծեր 4200 ծնվ նվիրական հողի համար», ԼՂՀ եւ Հայաստանի օրհներգերի կատարումից հետո Վեհափառ հայրապետի Գարեգին Ա-ի այս խոսքերը հնչեցին մարզադաշտում ազդարարելով մարաթոնի սկիզբը:

Տես # էջ 2

ԵՐԵՎԱՆ

Ընդունելություն Հունաստանի ազգային տոնի առթիվ

Երեկ երեկոյան «Անի-1» հյուրանոցի ռեստորանում Հայաստանի Հանրապետությունում Հունաստանի դեսպանությունը կազմակերպել էր պաշտոնական ընդունելություն երկրի ազգային տոնի անկախության օրվա առթիվ: Դեսպան Յանկովոս Մոլեգիուսն ու տիկինը դիմավորում եւ շնորհավորանքներ էին ընդունում հարյուրավոր հրավիրյալներից: Ներկա էին դեսպանական պաշտոնատար անձինք, պատգամավորներ, օտարերկրյա դեսպաններ եւ դիվանագետներ, մի շարք կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, եկեղեցականներ, մտավորականներ ու Հայաստանում հույն համայնքի ներկայացուցիչներ:

Պերեսը չի վերաբացում Պաղեստինի հետ սահմանագիծը

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 25 ՄԱՐՏ, WSJ: Վարչապետ Շիմոն Պերեսը հայտարարեց, թե Իսրայելը չի կարող վերջ տալ Արեւմտյան ափի ու Գազայի» շրջափակմանը, քանի դեռ ռմբահարումների սպառնալիքը կա: Իր խոսքին «Համաս» ծայրահեղական կազմակերպությունը երեկ հաղորդեց, որ Իսրայելում հարվածելու է նորից: Մյուս կողմից, Եգիպտոսն ու Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպությունը քննարկեցին Իսրայելի կողմից Պաղեստինի շրջափակման շարունակումը, հայտարարելով, որ այն «պաղեստինցիների հավաքական պատիժն է»: Հիշեցնենք, որ օրական ավելի քան 80 հազար պաղեստինցի բանվոր է անցնում Իսրայել՝ աշխատելու, հետեւաբար, շրջափակումը, այն էլ զատկական այս օրերին, ծանր վիճակ է ստեղծել ոչ միայն ինքնավարության տարածքում, այլեւ Իսրայելում: Իսրայելը վերջերս սկսել է ծայրագույն Արեւելքի երկրներից բանվորական ուժ բերել երկիր:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հիվանդ կովերի հարցը կլուծվի այսօր

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 25 ՄԱՐՏ, ՌՖԻ: Եվրամիության անդամ 12 երկրների անասնաբուժության պատասխանատուները վաղը (երեքշաբթի) վերջնական որոշում են տալու բրիտանական հիվանդ կովերի հարցով, հակառակ որ անդամ մի շարք երկրներ, ինչպես Ֆրանսիան ու Բելգիան, արդեն արգելք են դրել բրիտանական կենդանի թե մորթված տավարի ներման առաջ, իսկ Մեծ Բրիտանիայի տարբեր շրջաններում սկսվել են արդեն կովերի զանգվածային մորթերը: Մյուս կողմից, կասկածության հիվանդությամբ տառապող բրիտանական կովերի հարցը անցյալ շաբաթ աննախադեպ ազդեցություն էր թողել բրիտանական ֆունտ ստեռլինգի վրա, հատկապես գերմանական մարկի նկատմամբ: Այսօր ստեռլինգը որոշ չափով վերագտավ իր կայունությունը:

Ազատ դեմոկրատների հաջողությունը նաեւ կանցլեր Քոլինն է

ԲՈՆՆ, 25 ՄԱՐՏ, WSJ: Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Քոլի կառավարությունը մեծ հեցուկ ստացավ, երբ նրա գլխավորած կոալիցիայի ամենափոքր անդամ կուսակցությունը՝ Ազատ դեմոկրատները սպասվածից շատ ավելի լավ արդյունքներ ձեռք բերեցին 3 նահանգներում կայացած ընտրություններում: Ընտրությունների արդյունքը, ընդհակառակը, ծանր հարված էր սոցիալ-դեմոկրատների համար:

Ճապոնիայի լիբերալ-դեմոկրատները հաղթեցին մասնակի ընտրություններում

ՏՈԿԻՈ, 25 ՄԱՐՏ, WSJ: Ճապոնիայի լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցությունը կարեւոր հաղթանակ տարավ խորհրդարանական մասնակի ընտրություններում, ծախողության մատնելով ընդդիմադիր Նոր սահման կուսակցությանը, որը ձգտում էր ընտրություններում հաղթելու դեպքում դրանք ծառայեցնել իշխող կոալիցիայի բանկային երաշխավորության ծրագրի դեմ համառակ անցկացնելուն: Լիբերալ-դեմոկրատների հաղթանակը կարող է ցնցալ հարցի շուրջ ազդել օրենսդրական փակուղին հարթել:

Մոսկվայում ղարաբաղյան բանակցությունների հերթական փուլը

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԱԳՆ ՍՊՅՈՒՌՔ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ: ԼՂՀ հակամարտության կարգավորման ԵԱՀԿ Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահության միջնորդությամբ ընթացող բանակցությունների հերթական 11-րդ փուլին մասնակցելու նպատակով մարտի 24-ին Մոսկվա մեկնեց ՀՀ պատվիրակությունը՝ ԱԳ նախարարի տեղակալ Վարդան Օսկանյանի գլխավորությամբ: Նախորդ բանակցությունների հոգօրյա փուլը կազմակերպվել էր ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համաժողովում, որի նիստերից մեկը կանցկի ընդլայնված աշխատակազմով:

Բանակցությունների ընթացքում կողմերը կշարունակեն հրադադարի ամրապնդման, զինված հակամարտության դադարման ԵԱՀԿ խաղաղապահ գործողության անցկացման հետ կապված ռազմատեխնիկական հիմնական սարքերի եւ կազմակերպչական մանրամասների համաձայնեցումը: Բանակցությունների այդ փուլում առանձնահատուկ ուշադրություն կդարձվի նաեւ ԼՂ անվտանգության առանցքային խնդրի քննարկմանը՝ իբրեւ խաղաղ գործընթացի հետագա զարգացման սկզբունքային եղանակ:

ԲԱՔՈՒ

Էլի մեկը. Մահապատիժ նախկին նախարարին

Ադրբեջանի Գերագույն դատարանը հայրենիքի դավաճանության եւ իշխանության մեծ չափերի հափշտակության կատարելու մեջ մեղադրվող նախկին պաշտպանության նախկին նախարար Մահմուդ Աբդուլաևին: Մեղադրական դատավճռի համաձայն հենց Աբդուլաևն է ֆինանսավորել 94 թվականի հոկտեմբերին նախկին վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովի դեկավարած զինված ապստամբությունը ու խռովարարներին: Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովի թիմից էր, եւ նրա թիմում զինված ամբոխ էր կանգնած, որ իշխանության գլուխ եկած ժողովրդական առաջնորդները երկար ժամանակ չէին համարձակվում այդ նախարարին աշխատանքից հեռացնել: Իսկ երբ նրան այնուամենայնիվ պաշտոնազրկեցին, նա ընդամենը մի քանի ամիս անցկացրեց մնաց: Նախարարների խորհուրդը գլխավորած Սուրաթ Հուսեյնովն ուշանալով ձեռք ազատագրեց, որ իր ազգականին աշխատանքի վերադարձնի: Հուսեյնովի անհաջող հեղափոխական փորձից հետո գլխավոր դատախազության նախարարին ձերբակալեցին ու մեկ տարուց ավել տեւած քննությունից հետո նրա գործը երկար ժամանակ դատարանում էր քննվում: Այդ ընթացքում Աբդուլաևի առողջական վիճակը վատացել է, եւ երբ հանկարծ նրա դատապարտման Ալիքսեյի կողմից, նախկին նախարարը հոգեկան խանգարում է ստացել: Իսկ դատավճռի կայացումից ճիշտ առաջ Աբդուլաևը ինքնասպանության փորձ է արել՝ երակները է բացել: Ակտիվորեն ընդդիմադիր է, որ դատական ճնշման ընթացքում իր պաշտպանական ծառայությունն ու ոչ մի մեղադրանք չի հաստատել: Ընդհակառակը, բազմաթիվ վկաների ցուցմունքներ վկայագրում են, որ Աբդուլաևի գործողություններում հանցակազմ չկա: Իսկ Հեյդար Ալիեւի հանրապետական առանձնացել ազգային կոմիտեի նախագահ Աբդուլաևն համարում է, որ առողջական պատրվակի ճշմարտության վիճակում գտնվող մարդու հանդեպ դատական հետամնդություն կատարելն ու մահապատիժ ներկայացնելն օրենքի ու բարոյական նորմերի խախտում է:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հեռատիպ

ՂԱՐԱԲԱՂ

Ազգային տուրքի մարաթոնը սկսվեց

Սկիզբը էջ 1

Զանգը տվեց ԼՂՀ վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանին, որը կարեւորեց մարաթոնի գաղափարը նախեւառաջ բարոյահոգեբանական իմաստով. «Այսօր «միացումը» հնչում է ոչ թե որպես գաղափարախոսական կատեգորիա, այլ տարբեր գաղափարակիրների համախմբման կոչ»: Այդ առումով, Լեոնարդ Պետրոսյանը կարեւորեց աշխարհասփյուռ հայության հոգեւոր միավորումը:

«Ազգային տուրքը միաժամանակ տուրք է Արցախի ազգային ազատագրական գոյամարտին, հանուն այս երանելի օրվա զոհված հայորդիների հիշատակին», հայտարարեց ԼՂՀ վարչապետը: Նա նաեւ հայտնեց, որ մարաթոնի ընթացքում հանգանակվելիք գումարը լրիվ հատկացվելու է Արցախում նախատեսվող բազմաթնույթ աշխատանքների ֆինանսավորմանը, մասնավորապես Գորիս-Ստեփանակերտ ավտոմայրուղու վերականգնմանն ու շինարարությանը: Թե ինչ չափով արագ կընթանա այդ շինարարությունը, կախված կլինի յուրաքանչյուր հայից: Այդ գործոնը կարեւորեց նաեւ Գագիկ Հարությունյանը, որն իր ելույթում նշեց, որ գործնականորեն Արցախին աջակցելու այս ձեռնարկը վկայությունը կլինի այն բանի, թե յուրաքանչյուր հայ որքանով է գիտակցել ու հավակնում իր պատմական առաքելությանը, թե որտեղ են վերջանում դատարկ խոսքերը եւ որտեղ ու ինչպես է իրականանում ազգային գործը: Նրա ասելով, համազգային աննախադեպ այս ձեռնարկի նշանաբանը պետք է լինի «Արցախի հզորացումը յուրաքանչյուր հայի պարտքն է»:

Այնուհետեւ Ստեփանակերտի մանկական ստեղծագործության կենտրոնի, Ղարաբաղի պարի պետական համույթի մենակատարների, ինչպես նաեւ Զախար Քեչիկյանի ղեկավարած Շուշիի «Վարանդա» հուսաղի մանկական երգչախմբի ելույթներին հետեւեցին Արթուր Գրիգորյանի երգի պետական թատրոնի շնորհալի երգիչների եւ «Շարմ» ընկերության սաամիստների կատարումները:

Մարաթոնի ողջ ընթացքում միջազգային հեռախոսազանգեր ստացվեցին Գերմանիայի, Իտալիայի, Հոլանդիայի, Ուրուգվայի, Արգենտինայի եւ Մ. Նահանգների հայկական համայնքներից: Ամենաշատ հեռախոսազանգերն ստացվեցին Արգենտինայից, իսկ վերջինը հիմնադրամի Մ. Նահանգների Արեւելյան ափի հանձնախմբի նախագահ Հրայր Հովնանյանի անունից էր:

Առայժմ վաղ է դատել մարաթոնի նյութական արդյունքների մասին, բայց նախնական տվյալներով Ստեփանակերտի մարզադաշտում անցկացված հանդիսության ընթացքում Ազգային տուրքի վավերագրեր լրացրին 2000-ից ավել անհատ անձինք ու կազմակերպություններ: Անկախ դրանից, մարտի 24-ի հանդիսությունն ունեցավ մի այլ կարեւոր նշանակություն. այն լիցքը, որ ստացան հազարավոր ղարաբաղցիներ, այն ուրախությունը, որ ապրեցին հազարավոր մանուկներ, ոգեշնչող էր եւ ապագայի նկատմամբ հուսադրող:

Իսկ նույն օրը Ստեփանակերտի թատրոնի շենքում բացված Արարատյան հայրապետական թեմի մանրանկարչության արվեստի կենտրոնի սաների հուսալի մանրանկարների ցուցահանդեսը եկավ լրացնելու մարաթոնին նվիրված հոգեպարար միջոցառումների շարքը:

ՀԱՅ-ՌՈՒՄԻՆԱԿԱՆ

Ստորագրվեց համագործակցության 9 փաստաթուղթ

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր, ՀՀ նախագահի նստավայրում Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ Ռումինիայի նախագահ Իոն Իլիեսկուի հանդիպումը եզրափակվեց հայ-ռումինական մի շարք փաստաթղթերի ստորագրման հանդիսավոր արարողությամբ:

Երկու երկրների նախագահների, պատվիրակությունների անդամների, հայ եւ ռումին լրագրողների ներկայությամբ, ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վահան Փափազյանը եւ Ռումինիայի պետական նախարար, արտաքին գործերի նախարար Թեոդոր Մելեշկանուն ստորագրեցին Հայաստանի Հանրապետության եւ Ռումինիայի միջեւ քաղաքացիական եւ քրեական գործերով իրավական օգնության մասին պայմանագիրը, Հայաստանի եւ Ռումինիայի կառավարությունների միջեւ եկամուտների եւ գույքի կրկնակի հարկումը բացառելու եւ հարկումից խուսափելը կանխելու, զբոսաշրջության բնագավառում համագործակցության, գյուղատնտեսության եւ պարենի նախարարությունների, ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության ու Ռումինիայի կրթության նախարարության միջեւ 1996-98 թթ. համագործակցության մասին համաձայնագրերը: Արտգործնախարարները ստորագրեցին նաեւ երկու երկրների միջեւ բարեկամության եւ համագործակցության մասին պայմանագրի եւ հյուպատոսական կոնվենցիայի վավերագրերի փոխանակման մասին արձանագրությունը:

ՀՀ տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարար Հենրիկ Քոչինյանը եւ Ռումինիայի տրանսպորտի նախարար Աուրել Նովակը ստորագրեցին օդային հաղորդակցության մասին եւ միջազգային ավտոտրանսպորտային փոխադրումների մասին միջկառավարական համաձայնագրերը:

Էկոնոմիկայի բնագավառում միջկառավարական համագործակցության զարգացման մասին համաձայնագիրը ստորագրեցին ՀՀ էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանը եւ Ռումինիայի արդյունաբերության նախարարության պետական քարտուղար Կոնստանտին Դիկուն: Փաստաթղթերի ստորագրման արարողությունից հետո տեղի ունեցած կարճատեւ մամլո ասուլիսում երկու երկրների նախագահները նշեցին, որ սա ԱՊՀ անդամ երկրի հետ Ռումինիայի ստորագրած համաձայնագրերի ամենամեծ փաթեթն է:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ավանդների ինդեքսացիայի սկիզբն ու եզրն աղոտ է

Սեփականաշնորհումը որոշակի փուլ է անցել: Առանձնացվե՞լ են արդյոք միջոցներ բնակչության ավանդների ինդեքսավորման համար: Այս հարցով դիմեցինք ՀՀ էկոնոմիկայի փոխնախարար, ՀՀ կառավարությանն առընթեր սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման վարչության անդամ Աշոտ Մարկոսյանին:

«Նախկին ԳԽ որոշման համաձայն՝ սեփականաշնորհումից առաջացած միջոցների 15 տոկոսն ուղղվելու է բնակչության ավանդների ինդեքսավորմանը: Բայց մինչ այսօր սեփականաշնորհման գործընթացում 99 տոկոսով գործի են դրվել սեփականաշնորհման սերտիֆիկատները, եւ միայն 1 տոկոսն է դրամային, որի բացարձակ արտահայտությունը ողջ ընթացքում կազմել է 244 մլն դրամ: Իհարկե, սա շատ քիչ է խնդրին որոշակի լուծում տալու համար: Համենայնդեպս, ստացվածի 15 տոկոսը կօգտագործվի ինդեքսավորման համար: Իմ համոզմամբ, երբ սերտիֆիկատները դուրս գան շրջանառությունից եւ սեփականաշնորհումը հիմնականում ընթանա դրամով, այս խնդրի լուծման ավելի մեծ հնարավորություններ կլինեն: Այժմ գործողության մեջ է դրված սերտիֆիկատների 1/3-ը:»

Ա. Գ.

Գյուղբանկը շուտով վարկեր կտրամադրի

Կենտրոնական բանկը արտոնագիր է հանձնել TACIS ծրագրի շրջանակներում ստեղծված գյուղացիական փոխօգնության բանկին (ԳՓԲ): Իր օծման երկրորդ օրն իսկ բանկը միացավ Հայաստանի առեւտրային բանկերի միջեւ ստորագրված համաձայնագրին: Մեկ տարուց ավելի է, բանկը նախապատրաստական աշխատանքներ է կատարում եւ հասցրել է հանրապետության գյուղաշխատողներին իր գործունեության մասին անհրաժեշտ տեղեկություններով ապահովել: «Ազգը» խնիցս առիթ է ունեցել գրելու ԳՓԲ խնդիրների մասին: Կանոնադրական կապիտալը ստեղծվելու էր Եվրամիության տրամադրած հացահատիկի վաճառքից ստացված գումարներից (2 միլիոն դոլլար) եւ գյուղացիական տնտեսությունների հատկացումներից: Վերջինս սկզբնական փուլում անշուշտ մեծ կշիռ ունենալ չի կարող:

Այժմ հիշյալ 2 միլիոնից բանկի հաշվում է 400 հազար դոլլարը, իսկ մնացյալը կտրվի մինչեւ տարեվերջ: Ինչպես «Ազգին» հայտնեց բանկի վարչության նախագահ Ստեփան Գիշյանը, վարկերը կսկսեն տալ առաջիկա 1-2 ամսվա ընթացքում: Տոկոսադրույքները, հաշվի առնելով Հայաստանի գյուղատնտեսության առանձնահատկությունները, կլինեն շուկայականից բավականին ցածր՝ ամսական մոտ 3 տոկոս: Առայժմ վարկերը կտրվեն առավելագույնս մեկ տարի ժամկետով, 500 դոլլարին համարժեք դրամի սահմաններում: Վարչության նախագահը կարծում է, որ հետագայում բանկը հնարավորություն կունենա ավելի երկարաժամկետ վարկեր տրամադրել:

Տեխնիկական օգնություն բանկին շարունակում է հատկացնել TACIS-ը:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

«Դավիթ» բանկը շրջանառության մեջ կդնի առաջին հայկական պլաստիկ քարտերը

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՐՏ, ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վերջերս հայկական «Դավիթ» բանկը թողարկեց Հայաստանում առաջին պլաստիկ քարտերը, որոնք կոչվում են David-Union-Card: «Սա այցեքարտ է դեպի քաղաքակիրթ բիզնես», ասաց բանկի վարչության նախագահ Արամ Շահբազյանը: Նրա խոսքերով, այս քարտերի գործունեության դաշտը ԱՊՀ բոլոր երկրներն են, ինչպես նաեւ Կիպրոսը: Այս քարտերի օգնությամբ դոլլարով եւ ռուբլով հնարավոր է կանխիկ եւ անկանխիկ գործառնություններ կատարել ինչպես այդ երկրներում գործող 450 բանկերի, այնպես էլ շուրջ 10 հազ. առեւտրային եւ սպասարկող ձեռնարկությունների հետ: Հայաստանի բանկերից այս ձեռնարկի իրագործմանը նպաստել են Խնայբանկը եւ Արդշինբանկը: Ըստ Շահբազյանի, հաշվի մնացորդի համար բանկը քարտատերերին կվճարի նաեւ որոշակի տոկոս:

ՊԱՄՊՈՒՇ

Երեւանում կա տասը դեսպանատուն

Երեւանում այժմ գործում է 10 դեսպանատուն, 10-րդը վրացական դեսպանատունն է: Առաջիկայում ուրիշ նախատեսված չէ, հայտնեցին ՀՀ արտգործնախարարության լրատվական կենտրոնից:

ԱՅՍՕՐ-32

Օտարների 80 տոկոսը հարկ չի վճարում

Հայաստանի տարածքում գործունեություն ծավալող օտարերկրյա, միջազգային կազմակերպությունների 80 տոկոսը Հայաստանին որեւէ հարկ չի վճարում, հայտնեց ՀՀ հարկային տեսչության պետի տեղակալ Ալեն Չիլինգարյանը:

ԱՅՍՕՐ-32

Վարչապետ Ցըլմազը սահմանագլխից հաշտության կոչ հղեց հայկական կողմին

Սկիզբը էջ 1

Մեսութ Ցըլմազը փափագ հայտնեց, որ խորանվի հաշտության գործընթացը Բաքվի ու Երեւանի միջեւ եւ բացատրեց, թե Թուրքիան մեծ կարեւորություն է ընծայում Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորմանը: Վարչապետը նշեց, թե երկար ժամանակ է արդեն, որ փակ է մնում սահմանային դուռը, ինչը ժխտական անդրադարձ է ունենում տարածաշրջանի տնտեսության վրա: Նա ընդգծեց, որ Ադրբեջանի ու Հայաստանի միջեւ խաղաղության փաստաթղթի ստորագրումից անմիջապես հետո բացվելու է Ալիջանի սահմանադուռը: Նա ավելացրեց, որ ներկայումս քննարկվում է Մ. Նահանգների ու Ռուսաստանի նախագահների հովանով հայ-ադրբեջանական հակամարտությանը նվիրված գագաթաժողովի կազմակերպման հարցը: Վարչապետը չմոռացավ նշել նաեւ, որ սահմանադռան վերաբացումը նպաստավոր է նաեւ Թուրքիայի համար, սակայն ավելացրեց, որ դրանից ամենից ավելի նպաստավորվողը պիտի լինի Հայաստանը: «Բնականաբար, ավելացրեց նա, Թուրքիան եղբայրական Ադրբեջանի շահերը նկատի առնելու պարտավոր է իր քայլերն անելիս»: Պատասխանելով լրագրողներից մեկի հարցին, որ եթե Հայաստանը դադարած կերպով չփոխադարձի Անկարայի բարյացակամությանը, թուրքական կողմը նորից փակելո՞ւ է օդային միջանցքը, Ցըլմազը պատասխանեց, թե իրենք չեն ցանկանում մտածել այդ ուղղությամբ: Վարչապետն անդրադարձավ նաեւ հայկական ատոմակայանի վտանգավորությանը, որը սպառնալից նկատեց Թուրքիայի համար:

Անկարայում բախում ուսանող-ցուցարարների եւ ոստիկանների միջեւ

24 ՄԱՐՏ, TRT: Մարտի 23-ին Անկարայի համալսարանի լեզվի եւ պատմական աշխարհագրական ֆակուլտետի հարյուրավոր ուսանողների մասնակցությամբ համալսարանի հրապարակում տեղի ունեցավ բողոքի հզոր ցույց: Ինչպես նշում է թուրքական հեռուստատեսությունը, ցուցարարները շարժվել են ֆակուլտետի կենտրոնական հրապարակ: Ուսանողները ուժման փորձ վերացնելու պահանջը արտահայտող պաստառների հետ կրում էին նաեւ հակապետական բնույթի մի շարք պաստառներ: Երթի ընթացքում ցուցարարների ճանապարհը փակել են ոստիկանության ուժերը: Ընդհարումներից վիրավորվել են բազմաթիվ ցուցարարներ եւ ոստիկաններ:

Անկարայի անվտանգության վարչության պետը հայտարարեց, որ ցուցարարներից 270-ը ձերբակալվել է, որոնցից 19-ը գտնվում է հիվանդանոցում, 2-ի վիճակը շատ ծանր է: Ձերբակալվածներից շատերը Ստամբուլից, Իզմիրից, Բուրսայից եւ Ադանայից ցույցին մասնակցելու համար հատուկ Անկարա եկած ուսանողներ են: Անվտանգության վարչության պետ Ռամազան Էրն ասաց, որ հարցաքննությունների ընթացքում պարզվել է, թե ձերբակալվածներից 23-ը տարբեր հակապետական կազմակերպությունների անդամներ են, որոնք դատի կտրվեն: Էրը նշեց, որ վիրավոր 83 ոստիկաններից 2-ի վիճակը ծանր է:

Գ. Չ.

«Կամք». Նոր թերթ Վանաձորում

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՄԱՐՏ, ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օրերս Վանաձորում լույս տեսավ «Կամք» թերթի առաջին համարը, որն իր խմբագրականով ավետում է, թե մտադիր է դառնալ Լոռվա մարզի օրվա կյանքը ճշգրտորեն անդրադարձնող հայելի, եւ անկեղծ խոսակցության է հրավիրում Լոռվա հոգսերով մտահոգ բոլոր մարդկանց:

«Կամքի» բնաբանն է՝ «Որտեղ կամք, այնտեղ ելք» կարգախոսը, որը խմբագրականում մեկնաբանվում է այսպես. «Իսկ եթե կա կամք, ուրեմն մեզ չեն լքի Հավատը, Հույսը եւ Դավանանքը»:

Առաջին էջում «Լոռին մարզում» խորագրի ներքո թերթը տեղեկատվություն է տրամադրել տարածաշրջանի վերաբերյալ: Լոռվա մարզը եւ Վանաձոր քաղաքը ներկայացված են նաեւ պատմական հայացքով: Մշակութային բաժնում տպագրված են մեկական նմուշ Կոստան Զարյանի եւ Ռազմիկ Դավոյանի ստեղծագործություններից: Թերթի առաջին համարում տեղ են գտել նաեւ լուրեր սփյուռքից:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՄԱՆՎԵԼ ԴԻԼԱՆՅԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ /562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն /581841
Ձեւ եւ ձեւավորում ՊՈՂՈՍ ՊԵԼԼԱՊԱՆԵԱՆ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Յոդվածը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

տեղական

Արդյունաբերողների և գործարարների միության հիմնադիր համագումար

Ձևավորվում է ազգային բուրժուազիան

Նախագահը փոխո՞ւմ է սոցիալական հենարանը

Մարտի 23-ին Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի մեծ դահլիճում կայացավ ՀՀ արդյունաբերողների և գործարարների միության հիմնադիր համագումարը: Ներկա էին 950 պատվիրակներ, որոնք ներկայացնում էին Հայաստանի երբեմնի հզոր արդյունաբերությունը, ինչպես նաև նոր-նոր ուրվագծվող գործարարությունը:

Համագումարում նախագահում էր ՀՀ արդյունաբերության նախարար Աշոտ Սաֆարյանը: Նա ամբիոնի մոտ հրավիրեց հիմնական զեկուցողին՝ «Տրանզիստոր» գործարանի տնօրեն Արամ Վարդանյանին: Վերջինս, հիմնավորելով միության ստեղծման անհրաժեշտությունը, նշեց, որ «մենք՝ այսօրվա արտադրության ղեկավարներս և գործարարներս, պետք է դառնանք շուկայական տնտեսության խոր գիտակներ և արդի պայմաններում էապես վերափոխենք մեր մտածելակերպը»: Անդրադառնալով տնտեսական բարեփոխումների իրականացման գործընթացին, պրն. Վարդանյանը նկատեց, որ այդ տարիները եղան բոլորիս համար անհեթեթ փորձության տարիներ: Նա ավելացրեց, որ այս գործընթացում Հայաստանի արդյունաբերողները «թիկունք հանդիսացան իշխանություններին»: «Միությունը նպատակ ունի առաջիկայում հրատարակել բազմաշերտ շաբաթաթերթ, որն էապես կնպաստի մեզանում քաղաքակիրթ շուկայական հարաբերությունների զանգվածայնությանը և տնտեսագիտական գիտելիքների տարածմանը: Նրա էջերում կլուսաբանվի համաշխարհային տնտեսական անցուդարձը, կստեղծվի տնտեսագիտական լուրջ վերլուծությունների և բանավեճերի ազատ ամբիոն, թերթը կնպաստի գրագետ և օրինապաշտ գործարարի ձևավորմանը», ընդգծեց Ա. Վարդանյանը: Անդրադառնալով հայ գործարարի կերպարին և, ընդհանրապես, գործարարությանը Հայաստանում, պրն. Վարդանյանն ընդգծեց, որ «գործարարը պետք է հասկանա, թե հրաժարվելով սովետական գործելակերպից և ազնիվ աշխատելով, ավելի շատ կարող է վաստակել: Ողջ աշխարհում հայ գործարարը հայտնի է որպես աշխատասեր և օրենք հարգող, ուրեմն ինչո՞ւ չտեղափոխենք մեր ազգի ավանդույթները մեզ մոտ՝ Հայաստան»: Վերջում նա կոչ արեց միության կանոնադրության մեջ ապահովել անդամների բարեգործությամբ զբաղվելու իրավունքը:

Ելույթ ունեցավ ՀՀ ֆոնդային բորսայի նախագահ Ս. Սեդրակյանը: Նա անդրադարձավ տնտեսական օրենքների կատարելագործման խնդրին, նշելով հարկային օրենսդրության մեղմացման անհրաժեշտությունը: «Մենք ուզում ենք օրենք գրել աղքատի համար, մինչդեռ արտասահմանում օրենքները գրում են հարուստ մարդիկ և հարուստների համար, ինչից էլ շահում են աղքատները»: (Պրն. Սեդրակյանն, իհարկե, այս միտքն արտահայտելիս ակնհայտ թյուրիմացության մեջ էր, քանզի արտասահմանյան երկրներում չկա մի հատուկ սոցիալական խավ, որը անմիջապես ընտրվում է օրենսդիր մարմնում, բացի այդ՝ այդ երկրներում օրենքները գրվում են բոլորի, հասարակության բոլոր շերտերի համար և օրենքները հարգում են բոլորը): Այնուհետև պրն. Սեդրակյանը նշեց, որ պետության վերաբերմունքը ձեռներեցների հանդեպ համարժեք չէ վերջիններիս գործունեությանը: Նա հիշատակեց ֆոնդային բորսայի օրինակը, նշելով, որ «այս 2 տարվա ընթացքում մենք կես միլիոն դոլլար ենք մուծել բյուջե, բայց պետության վերաբերմունքը այդքան էլ լավ չի եղել»: Եվ անվանեց բորսայի չլուծված տարածքի հարցը: Ինչ վերաբերում է միությանը, ապա «այստեղ մենք ուզում ենք գործընկեր ունենալ», - ավելացրեց պրն. Սեդրակյանը:

Ժողովրդական տնտեսական ինստիտուտի ռեկտոր պրն. Կիրակոսյանը ընդգծեց, որ «միությունը պետք է առաջնահերթության կարգով իր ուշադրությունը դարձնի անհրաժեշտ կադրերի ձևավորման վրա: Ապապետականացնում ենք, հանձնում ենք մասնավորին, բայց հիմնական արտադրությունը մնում է չգործող»: Նա նշեց, որ կառավարությունը ապապետականացվող ձեռնարկությունների հանդեպ պետք է պաշտպանողներ կիրառի և թուլացնի պետության վերահսկող դերը:

Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչ Վահրամ Ներսիսյանը նշեց, թե «հաճախ է պատահում, որ ներքին արտադրողները տարիֆի պատերի միջոցով փորձում են կանխել մրցակցը դրսից, բայց ինչպես փորձը ցույց է տվել, դրա հետևանքով երկրում ձևավորվում է ոչ արդյունավետ արտադրություն, ինչն էլ կանխում է տնտեսական աճը երկրում:

Ելույթներից հետո ընդունվեց միության կանոնադրությունը և ընտրվեց խորհրդի կազմը, որը որոշ համալրումից հետո հասավ 70-ի: Խորհրդի կազմում են ԱԺ 15 պատգամավոր, 40 տնօրեն, 5 նախարար, մասնավոր ֆիրմաների 10 ներկայացուցիչ: Արդյունաբերողների և գործարարների միության նախագահ ընտրվեց «Տրանզիստոր» գործարանի տնօրեն Արամ Վարդանյանը: Ընթերցվեց նորաստեղծ միության հայտարարության տեքստը, ուր մասնավորապես ասված է, որ «Լինելով գործարարների և հարկատուների դասը միավորող հասարակական կազմակերպություն և գիտակցելով մեր նորանկախ պետության կայացման ներկա փուլում պատասխանատվության մեր բաժինը, Միությունն առաջիկայում իր կարևորագույն խնդիրն է համարում նպաստել Հայաստանում միջազգային չափանիշներով արդյունաբերության և ձեռներեցության զարգացման միջավայրի ստեղծմանը և մեր հասարակության սոցիալ-տնտեսական խնդիրների լուծմանը գործուն մասնակցություն ունենալը:

Համագումարին ներկա էր և ելույթ ունեցավ ՀՀ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանը: Նա ընդգծեց, որ «Հայաստանում առաջին անգամ ձևավորվում է մի հասարակական կազմակերպություն, որը հետագայում կունենա լուրջ քաղաքական կշիռ ոչ հռետորականության, ոչ հեղափոխական պաթոսի վրա, այլ հստակ ձևավորված տնտեսական ազատականության, հստակ տնտեսական շահերի գիտակցության հիման վրա»: Այնուհետև Տեր-Պետրոսյանն անդրադարձավ խորհրդային փակ տնտեսական համակարգի բնութագրերին, նշելով, որ այն «բացվելուց հետո պարզվեց, թե «մեր արդյունաբերության 90 տոկոսը մրցունակ չէ միջազգային շուկայում»: Նախագահը նշեց, որ մեր տնտեսության ռազմավարությունը ընտրվել է 1994 թ. դեկտեմբերի 1-ից: Այնուհետև նա ներկայացրեց «մեր տնտեսական զարգացման սկզբունքները, դրանք են. 1. մասնավոր ներդրումների հոսք Հայաստան, առայժմ դրանով չենք կարող պարծենալ, քանի որ մեր տարածաշրջանը դեռևս գրավիչ չէ օտարերկրյա մասնավոր ներդրողների համար, 2. երբ հաջողվի զինադադարը վերածել կայուն խաղաղության, ապա բոլոր արգելքները կհաղթահարվեն. միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունները և մի շարք գերտերություններ պատրաստ են տարածաշրջանային համագործակցության և վերականգնման ծրագրեր իրականացնել, 3. արտաքին հաղորդակցության ճանապարհի, մասնավորապես Թուրքիայի ճանապարհի բացում, որը մեզ համար ամենակարևոր ճանապարհն է դեպի արտաքին աշխարհ՝ դեպի Բալկաններ, դեպի Եվրոպա»: Այստեղ Տեր-Պետրոսյանն ընդգծեց, որ այսօր Հայաստանը զրկված է իր հիմնական գործընկերոջ՝ Ադրբեջանի համագործակցությունից, որի վերականգնումը կախված է ղարաբաղյան հարցի լուծումից:

Ընդհանրապես միության հիմնադիր համագումարում ունեցած ելույթում ՀՀ նախագահը հստակեցրեց իր դիրքորոշումը մի շարք սկզբունքային խնդիրների նկատմամբ, որոնք առնչվում են թե՛ ներքին, թե՛ արտաքին, թե՛ տնտեսական քաղաքականությանը: Մինչ այդ հուսալքումները, նա նախ հռետորական հարց ուղղեց ներկաներին, նշելով. «Արդյո՞ք այս դահլիճում բոլորն են հավատում շուկայական տնտեսության գաղափարին, թե շատերիս մեջ նստած է սոցիալիզմը»: Նա ներկաներից շատերին «երեսով տվեց», որ «4-5 տարի առաջ մենք իրար չէինք հասկանում, երբ ոչ բացահայտ, ապա ներքուստ դեմ չէինք ըմբոստանում նոր իշխանություններին, նոր քաղաքականությանը»:

Նախագահի կողմից արված ամենակարևոր հայտարարությունը հետևյալ խոստովանությունն է. «Ես չեմ թաքցնում, որ այդ կազմակերպության մեջ ես տեսնում եմ այն քաղաքական ուժերի կայուն, հզոր սոցիալական հենարանը, որոնք դավանում են դեմոկրատիայի և ազատականության գաղափարները»:

Նա ավելացրեց, որ այսօր ստեղծվել է սեփականատերերի պաշտպանությունը ստանձնող քաղաքական ինստիտուտ, վաղը ստեղծվելու է աշխատավորների շահերի պաշտպան ինստիտուտը: «Մասնավոր սեփականությունը մենք պարտավոր ենք պաշտպանել քաղաքական ուժերի կամայականություններից, դեմագոգիայից, պոպուլիզմից, վարչական կամայականություններից, բյուրոկրատիայից, չինովնիկների ոտնձգություններից, հանցավոր աշխարհից, այլապես կվարկաբեկենք այդ գաղափարը», ընդգծեց նախագահը:

Արդյունաբերողների և գործարարների միության հիմնադիր համագումարը կարճ տևեց, ընդհանուր առմամբ, յոթ ժամ: Մեկնաբանություններն ու վերլուծությունը թողնելով այլ առիթի, այժմ հարկ ենք համարում մի քանի դիտարկումներ անել: Նախ, համագումարի մթնոլորտը խիստ գործնական էր, արտաքին կողմը պահպանելու ցանկության նշույլ իսկ չկար՝ բոլոր առաջարկությունները միաձայն էին ընդունվում, 2. ելույթներում ընդգծվում էր միայն միության ստեղծման անհրաժեշտությունը՝ 1-2 հիմնավորմամբ: Այդպես էլ չերևաց այսօր իրականացվող տնտեսական քաղաքականության վերլուծությունն ու գնահատականը, նույնիսկ տեղեկանք չներկայացվեց, թե արդյունաբերողների հիմնադիր համագումարի հրավիրման օրով՝ Հայաստանի արդյունաբերության ո՞ր տոկոսն է աշխատում: Չնայած այսպես ակնհայտ բացթողումներին, այնուամենայնիվ, միության ստեղծումը, իհարկե, ծանրակշիռ հայտ է թե՛ տնտեսական, թե՛ քաղաքական առումներով: Մանավանդ որ, ցանկացած պետության արդյունաբերողներն են դառնում կայուն հիմք տնտեսական առաջընթացն ապահովելու ուղղությամբ:

Կարևորելով նման միության ստեղծումը նշենք միաժամանակ, որ դրանով՝ 1996 թ. մարտի 23-ին ՀՀ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանը ոչ այնքան համալրեց, որքան բարեփոխեց իր սոցիալական հենարանը, որը ՀՀՇ-ից տեղափոխվեց արդյունաբերողների ոլորտ:

Վերջում մեկ երևույթի մասին. Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի շենքում, ամերիկյան օրենքների համաձայն, խստորեն արգելվում է ծխելը: Եվ հայ արդյունաբերողները, գործարարները, իշխանավորները ընդհանրապես լռությամբ ենթարկվելով ամերիկյան օրենքներին, ծխում էին միայն ՀԱՀ-ի շենքից դուրս: Արժեր, որ Հայաստանում այդպես հարգվեին նաև սեփական հայաստանյան օրենքները:

Համագումարի ավարտից հետո հարցազրույցի հրավիրեցինք Արդյունաբերողների և գործարարների միության խորհրդի անդամ, «Հրազդանմաշ» ՓԲԸ նախագահ, ԱԺ պատգամավոր («Բարեփոխումներ») Թելման Տեր-Պետրոսյանին: Հարցազրույցը կներկայացնենք վաղվա համարում:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԷՆԵՐԳԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

«Ոտքդ վերմակիդ չափով մեկնիր»

Վճարողին 24 ժամ հոսանք, չվճարողին՝ ոչինչ

Եվ այսպես, էներգետիկները վճռական են տրամադրված. շուրջօրյա հոսանքով ապահովել նրանց, ովքեր պատրաստ են վճարել դրա համար: Նախարար Գ. Մարտիրոսյանի գլխավորությամբ էներգետիկայի նախարարության նախաձեռնած Հայաստանի էներգետիկ համակարգի այս հեղաշրջման հիմքում, որ կարելի է նաև էներգամատակարարման շուկայական փուլ անվանել, ընկած է այն գաղափարը, թե էլեկտրաէներգիան ապրանք է, նույնպիսի ապրանք, ինչպես հացը, պանիրը, մնացած մթերքներն ու շատերի համար հիշողություն դարձած հագուստի պարագաները, ուստի պետք է վաճառվի «չափ ու կշռով» և, ամենակարևորը, կանխիկ դրամով, ինչպես ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհում: Բայց... այդ նույն քաղաքակիրթ (և նույնիսկ ոչ այնքան քաղաքակիրթ) աշխարհում ապրանք է նաև աշխատանքը, որի համար մարդուն վճարում են նույնպես կանխիկ դրամով, և այնքան, որ համենայն դեպս, ծախսված էլեկտրաէներգիայի դրամական արտահայտությունը չի կազմում ընտանեկան բյուջեի, ասենք, 30-60 տոկոսը: Անշուշտ, սա ոչ էներգետիկայի նախարարության, ոչ էլ, առավել ևս, բնակչությանն սպասարկող էլեկտրացանցային ձեռնարկությունների խնդիրը չէ և, թերևս, այլ խոսակցության թեմա է: Իսկ հիմա ուզում ենք ներկայացնել, թե ինչպիսի խնդիրների են առնչվում էներգետիկները փորձելով լուծել շուրջօրյա էներգամատակարարման գլուխկոտրուկները: Ստորև «Շահումյան» էլեկտրացանցային տեղական ձեռնարկության (ՏՁ) տնօրեն Միշա Մկրտչյանի անդրադարձն այս խնդրին:

«Պետք է խոստովանենք այն բանին, որ էլեկտրաէներգիայի համար վճարողին տալով 24 ժամ հոսանք, չվճարողին՝ ոչինչ: Բնակչությունը պատրաստ է, և երկու ամսից չհասցրինք, սակայն ապրիլին, կարծում եմ, շենքերի համար ընդհանուր հաշվիչների տեղադրումը կավարտենք: Սակայն այստեղ մի խնդիր կա: Շենքի համար մենք տեղադրում ենք հաշվիչ, բայց որի պետք է արվեն վճարումները: Սակայն բնակչի համար վճարման հիմք է ոչ թե ընդհանուր, այլ սեփական հաշվիչի ցուցմունքը: Անհատական հաշվիչների ցուցմունքների գումարային արժեքը, նույնիսկ բնակիչների լիակատար ազնվության դեպքում, չի համընկնում ընդհանուր ցուցմունքին, և տարբերվում է բավական մեծ, 30-40 տոկոսի տարբերությունը մասամբ հետևյալ պատճառով: Ընդհանուր հաշվիչի ցուցմունքի մեջ հաշվի է առնվում մուտքային լուսավորության և վերելակների ծախսած հոսանքը, և սա բավական լուրջ, ցավոտ խնդիր է: Ո՞վ պետք է վճարի այդ հոսանքի համար: Մինչև վերջերս դա անում էր պետությունը՝ քաղխորհրդի միջոցով: Ներկայումս բնակարանների զգալի մասը սեփականաշնորհված է, և այդ գումարը նախատեսված չէ ոչ քաղաքապետարանի գանձարանում, ոչ էլ դեռ գործող ԲՇՏ-ների: Այդ նպատակով ֆինանսների նախարարության հետ համաձայնեցված դրամական հատկացումները հաշվարկված էին 2 կամ 4-ժամյա էներգամատակարարման համար և ընդգրկված էին տան վարձի մեջ՝ յուրաքանչյուր բնակարանի մեկ համար 40 լումայի չափով: Մինչդեռ 24-ժամյա մատակարարման դեպքում միայն վերելակի ծախսած հոսանքը բավական ավելի քիչ է կազմում: Խորհրդային ժամանակներում վերելակի աշխատանքի համար ընդունված էր գործակից՝ 0,59, այսինքն համարվում էր, որ օրվա ընթացքում այն աշխատում է գրեթե 11 ժամ: Մարդատար վերելակի հզորությունը 4,5 կվտ է, բեռնատարինը՝ 7,5: Ասել է, թե ամսվա ընթացքում մեկ վերելակի ծախսած հոսանքը կկազմի ավելի քան 1350 (2000) կվտ, իսկ դրամական արտահայտությամբ՝ 20-30 հազար դրամ: «Շահումյան» ՏՁ-ի համար, որ հիմնականում (70 տոկոսով) բնակչությունն է սպասարկում (600 շենք), դա բավական մեծ գումար է, երբ հաշվի առնենք նաև մուտքային լուսավորությունը, 18-20 մլն դրամ: Այսօր չկա որևէ կազմակերպություն, որ վճարի այդ գումարը: Մնում է մի ելք, որ բնակչությունն ինքը «տեր կանգնի» այդ ծախսերին: Այլապես էներգամատակարար կազմակերպությունները կաշխատեն բացահայտ վնասով և չեն կարող իրականացնել շրջանի էներգամատակարարումը:

Այսօրվա դրությամբ բնակչության գրեթե 80 (Մալաթիա մասում 70) տոկոսը ընդգրկված է վճարումների: Իսկ երբ ինչ-որ մեկը հնարավորություն չունի, պետք է խնայի հոսանքը, «ոտքդ վերմակիդ չափով մեկնի», 9-10 լամպերով լուսավորվողները փոխարինեն գերտնտեսիչ լամպերով և այլն: Երբ բնակչության 70 տոկոսը վճարի, մնացած 30 տոկոսի համար, կարծում եմ, պետությունը փոխհատուցման ինչ-որ ձևեր կգտնի», ասաց պրն Մկրտչյանը:

Ըստ ՏՁ-ում եղած տվյալների, այն շենքերում, որ արդեն անցել են շուրջօրյա էներգամատակարարման (շրջանի 35 հազար բաժանորդների գրեթե 30 տոկոսն այսօր արտոնյալ պայմաններում է, շուրջօրյա լարման տակ են 42 ներքաղաքայիններ, 150 շենքերի 11800 բաժանորդներ օգտվում են շուրջօրյա հոսանքից), հավանաբար կարելի է համոզիչ օրը ցերեկով կամ գիշերը անտեղի վառվող լույսեր, էլեկտրաէներգիայի այլ վատնումներ: 20 օրվա համար մի քանի շենքերում կատարված չափումները ցույց են տալիս, որ այդ շենքերի էներգիայի ծախսն զգալիորեն իջել է, մի բաժանորդի համար հազիվ 70-80 կվտ, որ մասին է շատերի համար:

Ըստ պրն Մկրտչյանի, երբ ընդհանուր հաշվիչների տեղադրումը զանգվածային արդյունք չտա, այսինքն, չդադարեցվեն էլեկտրաէներգիայից օգտվելու խախտումներն ու չարաշահումները (վերջիններս պետք է վերահսկվեն բնակիչների կողմից, քանի որ «ներսից» ավելի հեշտ է հայտնաբերել «էներգագողության» դեպքերը), ապա անխուսափելի կդառնա երկրորդ փուլը՝ անհատական հաշվիչների տեղադրումն ընդհանուր վերահսկելի տարածքում: Թեև դրա համար անհրաժեշտ կլինեն մեծ ծախսումներ, որ պետք է հոգան իրենք բնակիչները:

Համենայն դեպս, առայժմ շուրջօրյա հոսանքի մեջ «լողացող» շենքերի շատ փոքր մասն է զգացել այդ քայլին: Հաշվի առնելով, որ էլեկտրացանցային ձեռնարկությունների առանձին օղակների որոշ ներկայացուցիչներ փորձում են «ծակ դուռ» շուրջօրյա էներգամատակարարման ցրտում, օրինակ, բավական կլորիկ գումարներ են հավաքում շենքերի բնակիչներից ընդհանուր հաշվիչի տեղադրման համար (20, նույնիսկ 40 հազար դրամ ամեն շենքից), պրն Մկրտչյանին խնդրեցինք պարզաբանել այս խնդիրը: Նա վստահեցրեց, որ ընդհանուր հաշվիչների ձեռքբերումը և տեղադրումը կատարվում է ձեռնարկության միջոցներով, «առանց բնակչին ծանրություն տալու» (համենայն դեպս «Շահումյան» ՏՁ-ի պատասխանատվությամբ): Ձեռնարկության տնօրենն ավելացրեց, որ երբ բնակիչներն իրենց նախաձեռնությամբ, շուրջօրյա էներգամատակարարման արագացման նպատակով հաշվիչների ձեռքբերման գումարները ձեռնարկության ծախսերից իջեցնելով, իսկ վճարումների տոկոսը ստացվում է գործնական, ուստի հաշվիչների տեղադրումը կարող է ձգձգվել, սա անհանգստանում են հաշվիչի ձեռքբերման ու պատրաստակամությունը հայտնում վճարել տեղադրման համար, ապա ՏՁ-ն չի ընդդիմանում այդ նախաձեռնությանը:

Վերջին հանգամանքը դարձյալ չարաշահումների վտանգ է պարունակում, այս անգամ էլեկտրացանցի տեխնիկական անձնակազմի կողմից:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՕՐԱԿԱՐԳ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

«Ելքը մեկն է՝ դիմանալ ճնշմանը»

Գտնում է ԱԺ պատգամավոր Դավիթ Շահնազարյանը՝ անդրադառնալով ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորմանն ուղղված վերջին տեղաշարժերին

– Վերջին շրջանում ավելի ու ավելի են նկատվում ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման տեղաշարժերը: Մասնավորապես հավակնում են մեծանալ 2 գերտերությունների՝ Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի դերերը: Ինչո՞վ եք գնահատում այդ տեղաշարժերը Ղարաբաղի համար առաջարկվող քաղաքական կարգավիճակի կտրվածքով:

– ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանը վերջին ամիսներին ավելի մեծ հետաքրքրվածություն են ցուցաբերում հիմնախնդրի կարգավորման նկատմամբ: Այդ հետաքրքրվածության հիմնական պատճառն այն է, որ 2 պետություններում էլ՝ ԱՄՆ-ում եւ Ռուսաստանում, սպասվում են նախագահական ընտրություններ: Այնուամենայնիվ, այն տպավորությունն է ստեղծվում, որ թե Ռուսաստանը, թե ԱՄՆ-ը (վերջինս՝ հատկապես) որոշ մտավախություններ ունեն կապված Բոսնիայի փորձի հետ, երբ, չնայած առկա համաձայնագրին, Սարաեւոյի սերբական տարածությունը դատարկվեց: Դա լուրջ հարված էր բոսնիական կարգավորման գործընթացին: Երկու գերտերությունները պատրաստ են այս առումով հաշվի առնել, որ մեր տարածաշրջանում բախումները կարգավորելիս նման սխալներ չլինեն:

Ինչ վերաբերում է Ղարաբաղի կարգավիճակի առնչությամբ, ապա, ըստ իս, այս փուլում այդ հարցն ընդհանրապես չպետք է ենթարկման առարկա դառնա: Ես գտնում եմ, որ այսօր շեշտադրումը պետք է լինի անվտանգության խնդիրների վրա: Կարգավիճակի մասին խոսելիս անմիջապես առաջ է քաշվում Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության պահպանման պահանջը: Անվտանգության կայուն երաշխիքներն ապահովելուց հետո միայն պետք է սկսել երկարատեւ բանակցություններ կարգավիճակի շուրջ, հաշվի առնելով ստեղծված իրավիճակը:

Այս տեսանկյունից կարեւորվում են ՀՀ-ի եւ ԼՂՀ-ի պաշտոնական դիրքորոշումները: Վստահ եմ, որ այս պահին շատ մեծ ճնշում է գործադրվում Հայաստանի վրա թե Մոսկվայի, թե Վաշինգտոնի կողմից: Նման ուժեղ ճնշում Հայաստանի վրա կարծում եմ, որ չի եղել: Ստեղծված իրավիճակում միակ ելքն է՝ դիմանալ ճնշմանը: Մանրամասն որ չկան, համենայն դեպս, ես չեմ տեսնում, այդ ճնշումը նյութականացնելու ազդեցիկ լծակներ: Եւ միայն ճնշմանը դիմագրավելը երաշխիքներ կտա, որպեսզի ընդունելի համաձայնագիրը լինի ԼՂՀ-ի օգտին:

Վերջերս ԼՂՀ-ն առաջարկեց երեք սկզբունքներ, որոնց վրա էլ պետք է հիմնված լինի կարգավորումը: Դրանք են 1. պետք է բացառվի կողմերից մեկի ենթակայությունը մյուսին, 2. ԼՂՀ-ի անկլավային գոյությունն անհնար է, 3. անվտանգության կայուն երաշխիքների ապահովում: Այդ սկզբունքները շատ գրագետ են ձեւակերպված, եւ դրանց վրա կառուցված որեւէ համաձայնագիր միարժեք ընդունելի կլինի թե ԼՂՀ-ի, թե Ադրբեջանի, թե միջազգային հանրության համար:

– Ղարաբաղին, փաստորեն, առաջարկվում է բոսնիական լուծում, ինչն անընդունելի է ԼՂՀ-ի համար: Ո՞րն է, ըստ Ձեզ, ելքն այս իրավիճակից:

– Անվտանգության խորհրդի մի քանի տասնյակ բանաձեւերի ընդունումից հետո բոսնիական լուծումը հանգեցրեց մի իրավիճակի, երբ նույն ՄԱ-ն փաստորեն դուրս մնաց հարցի կարգավորումից եւ ողջ լիազորությունները տվեցին ՆԱՏՕ-ին: Դա Ռուսաստանի դիվանագիտության մեծագույն սխալներից էր, որի հետեւանքով, փաստորեն, Ռուսաստանը դուրս մղվեց այդ ռեգիոնն իրականացնելու ոլորտից: Եւ բախման գոտիները ուժ կիրառեցին, մինչեւ իսկ օդային հարվածներ տեղալով: Ղարաբաղում առայժմ նման վտանգ չկա, թեկուզեւ այն պատճառով, որ ընդհանրապես բաժանարար գոտիներ առայժմ չկան: Հաշվի առնելով բոսնիական փորձը, անհրաժեշտ է այնպիսի մանդատ ապահովել այդ գոտիների համար, որը կբացառի նման գործողությունները: Միաժամանակ ես չեմ կարծում, որ երկրորդ անգամ հնարավորություն ստեղծվի միջազգային հանրության բեւեռներից որեւէ մեկին նման լիազորություններ տալու, միակողմանիորեն կողմերից մեկի հանդեպ զինված ճնշում գործադրելու համար: Բայց այդ ամենին հասնելու համար լուրջ եւ դժվարին ճանապարհ է պետք անցնել:

– Բայց, ասացեք, խնդրեմ, որքա՞ն է ձեռնտու ԱՄՆ-ի եւ ՌԴ-ի ներկա նախագահներին, մասնավորապես Քլինթոնին, նախընտրական այս շրջանում կորցնել ԱՄՆ-ի հայկական լոբբին ստորագրելով ադրբեջանամետ համաձայնագրի տակ:

– Իրավիճակը շատ ավելի բարդ է: Նախ փորձը ցույց է տալիս, որ կողմերը բավարարված չեն լինում այդ համաձայնագրերից: Բացարձակ ադրբեջանամետ կամ հայամետ ձեւակերպումներ քաղաքականության մեջ չեն ընդունվում: Թե ԱՄՆ-ի, թե ՌԴ-ի նախագահների համար շատ ավելի կարեւոր է կարգավորել հարցն ընդհանրապես՝ թեկուզեւ ելնելով նախընտրական շահերից: Կարգավորման հետաքրքրվածության համար կան շատ ավելի օբյեկտիվ պատճառներ: Երկու տարի է, ինչ պահպանվում է հրադադարը, որը պահպանվում է միայն շնորհիվ կողմերի զսպվածության: Եւ այս ընթացքում միջազգային հանրությունը որեւէ լուրջ քայլ չի արել փխրուն զինադադարն ամրապնդելու համար: Եւ այսօր պետք է նպաստել զինադադարի կայունացմանը եւ երկարաձգմանը՝ այդ պատճառով են նախագահները շտապում:

– Հիմնախնդրի կարգավորման Հայաստանի պաշտոնական տեսակետը հայտնի է՝ ապահովել ԼՂՀ անվտանգության իրական երաշխիքները: Սակայն Երեւանում կարդացած դասախոսության ժամանակ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի նախկին նախագահներից մեկը՝ Ջեկ Մարեսկան, ընդգծեց, որ միամտություն է անվտանգության երաշխիքներ պահանջել, քանի որ որեւէ պետություն կամ միջազգային կազմակերպություն մեկ այլ պետության համար անվտանգության երաշխիքներ չի կարող ապահովել: Այս առումով, ի պատասխան մեր այն հարցին, թե, ի վերջո, որո՞նք են այն երաշխիքները, որ պահանջում է պաշտոնական Երեւանը Ղարաբաղի անվտանգության ապահովման համար, ՀՀ ԱԳ նախարար Վահան Փափազյանն ասուլիսներից մեկի ժամանակ նշեց, որ այսօր դրանք դեռեւս հստակեցված չեն: Ինչպիսի՞ն է Ձեր կարծիքը այս խնդրի հանդեպ:

– Ես գտնում եմ, որ նման երաշխիքներ գոյություն ունեն: Նախ, ակնհայտ է, որ այս իրավիճակում անվտանգության երաշխիքներ կարող է՝ լինել ԱՄՆ-ի եւ ՌԴ-ի համատեղ դիրքորոշումը, երկրորդ, երաշխիք կարող են լինել միջազգային բաժանարար ուժերը, երբ նրանք տեղաբաշխվեն ԼՂՀ եւ ԱՀ միջեւ ճիշտ մանդատով:

Իսկ երբ խոսքը գնում է 100 տոկոսով անվտանգություն ապահովող երաշխիքների մասին, ապա բնության մեջ ընդհանրապես 100 տոկոսանոց երաշխիքներ չկան:

Ես քանիցս առիթ եմ ունեցել զրուցելու Մարեսկայի հետ եւ քննարկել ենք այդ երաշխիքները: Մեկ անգամ Ժնեւում պաշտոնական բանակցությունների ժամանակ նա հայտարարեց, որ ԱՄՆ-ը որեւէ երաշխիք տարածաշրջանում տալ չի պատրաստվում: Ցավոք, հակասությունները միջնորդների միջեւ մեծ են, որն էլ կարգավորման ձգձգման հիմնական պատճառն է:

– Ըստ ձեզ, Ղարաբաղին ի՞նչ կարգավիճակ տալու դեպքում կկարգավորվեր իրավիճակը:

– Իմ կարծիքով՝ ցանկացած կարգավիճակ Ադրբեջանի կազմից դուրս: Բայց կարծում եմ, որ կարգավիճակի հարցը մոտ ապագայում վերջնական լուծում չի ստանա: Միջնորդների գործողությունները հիմնականում կուղղվեն անվտանգության եւ կայունության համակարգի ապահովմանը: Կարգավիճակի շուրջ քննարկումներ կարող են լինել, բայց վերջնական լուծում չի լինի:

– Ստեղծված իրավիճակում ռազմական գործողությունների վերսկսման վտանգ տեսնո՞ւմ եք:

– Կարծում եմ, որ առաջիկա 2-3 ամիսներին նման հնարավորություններ չկան: Ռազմական գործողությունները կարող են վերսկսել միայն այն դեպքում, երբ Ադրբեջանը զգա, որ ինքն ավելի ուժեղ է ԼՂՀ-ից:

– Առաջիկայում Հայաստանում էլ են անցկացվելու նախագահական ընտրություններ: Ղարաբաղյան խնդիրը կարո՞ղ է այս կամ այն չափով ազդել ընտրությունների արդյունքի վրա:

– Ղարաբաղի խնդրում ցանկացած փոփոխություն կարող է լրջորեն ազդել Հայաստանի ներքին իրավիճակի վրա: Վերջին տարիներին ղարաբաղյան հիմնախնդիրը եղել է այն ցավոտ հարցը, որը բնորոշել է մեր քաղաքական մթնոլորտի ջերմաստիճանը: Եւ ապագայում էլ այն այդպիսին կմնա:

Հարցազրույցը վարեց
ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆԸ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Եկեք խելք չսովորեցնենք ուրիշներին

Կարելի էր ակնկալել, որ Կարեն Միքայելյանի հոդվածը «Նեզավիսիմայա գազետայում» (29.02.96, «Ընդհատված առաքելություն») արձագանք կգտնի Ռուսաստանում: Նախ այն աշխուժորեն քննարկվեց տեղի հայության շրջանում, իսկ բառացիորեն մի քանի օր հետո Միքայելյանի հետ նույն «Ն.Գ.»-ում ընդարձակ հոդվածով բանավեճի մեջ մտավ քաղաքականագետ փիլիսոփա Վիկտոր Նադեին-Ռաեւսկին:

Ինչով է առանձնանում Միքայելյանի հոդվածը:

Ամփոփ մտքի ամբողջականությամբ. այն է՝ ժամանակն է, որ Հայաստանը կոնֆեդերատիվ կամ դաշնակցային հարաբերության մեջ մտնի Ռուսաստանի հետ: Այսինքն, միտք, որ գիտակցում է հայության գերակշիռ մեծամասնությունը, ինչը ընդունում են Ռուսաստանում, բայց որի մասին մեկ լսարանի առջեւ երկյուղ ակնարկներ են միայն արվում:

Բավականին լայն է հոդվածագրի պատմական էքսկուրսների շրջանակը, բայց դրանց խիստ բնորոշ են զուտ հայկական մոտեցումները: Գուցեեւ դա բնական է, բայց դրանք կանխակալ ու դժվարամարս են օտարների համար: Կրկին անտեղի հառնել է հայերիս մտածողության մեջ արմատացած այն միտքը, որ մեր ազգային ողբերգությունների մեջ բացառապես մեղավոր են ուրիշները (առաջին թվում՝ նաեւ ռուսները, էլ չենք խոսում ոճրագործ բոլշեւիկների մասին): Եւ բնավ էլ պատահական չէ, որ Միքայելյանի ընդդիմախոս Նադեին-Ռաեւսկին, մի կողմ դրած հոդվածագրի ազգայնական կոնցեպտուալ մտքերը, բանավիճում է գերազանցապես պատմական փաստերի շուրջ, ընդվզելով «ոչ այնքան արդարացի» որոշ հետեւությունների դեմ, մասնավորապես առնչված բոլշեւիկներին: Խնդրի առարկա չդարձնելով Նադեին-Ռաեւսկու փաստարկները, այս առնչությամբ մի դիտողություն կարելի է անել: Արդյոք ճի՞շտ ենք վարվում հայերս, երբ բոլշեւիկներին ընդհանրացնում ենք ռուսների հետ եւ առաջինների հակահայկական, բուրժուական քաղաքականությունը համարում ենք դավաճանական, բուն ռուս ազգի շահերին հակասող (որ ճշմարիտ է): Եթե Նադեին-Ռաեւսկին նրանց համարում է «ինտերնացիոնալիստներ», որոնց համար ազգերը կամ տարածքային խնդիրները իբր էական չէին, ապա հայերս համաշխարհային հեղափոխության պարագլուխների մեջ բերեւս առաջին հերթին պիտի տեսնենք հրեաներին, որոնք իրենց հայացքը Թուրքիայի միջով հառել էին Պաղեստինին:

Հիշենք վաղամեռիկ Ջոն Կիրակոսյանին: Բոլշեւիկները թքած ունեին ռուսների վրա եւս:

Եւս մի «հայկական» կողմ Միքայելյանի մոտեցումներում: Վերջին շրջանում, հատկապես Հայաստանում տեղի ունեցած քաղաքական ու տնտեսական աղետներից հետո հայերս մեր «հակակայսերապետական», «հակառուսական» խարանումները փոխարինել ենք Հայաստանի գոյատեւման հարցում Ռուսաստանի դերի անվերապահ ճանաչման քաղաքականությամբ: Ինչ խոսք, սա առավել քան իրատեսական է: Բայց այս հենքի վրա հաճախ այնքան ենք ոգեւորվում, որ բարեհամբույր հասարակական կարծիք ստեղծելու հետ մեկտեղ ոչ ավել, ոչ պակաս սկսում ենք խելք սովորեցնել Ռուսաստանի ղեկավարությանը, պարզաբանել բնական դաշնակցի մեր անփոխարինելիությունը: Հատկապես ուռճացնում ենք մեր «բացառիկ» դերը իսլամի դեմ մղվող պայքարում: Տվյալ հոդվածն էլ է տառապում այդ մտայնությամբ: Իսկ ո՞վ ասաց, որ Մոսկվայում չեն հասկանում իրենց սպառնացող վտանգը: Որքանով է խոհեմ, որ մենք աշխարհով մեկ հայտարարում ենք մեր հակամահմեդական տրամադրությունների մասին: Սա շատ անմիտ, վտանգավոր ուղի է: Ծանոթ արաբ լրագրողները ինձ աներկիմաստ դիտողություն արեցին. «Ինչու եք մեր ուսերին այդքան ծանր բեռ վերցնում, ձեզ երեւակայելով հակաիսլամական պայքարի առաջամարտիկներ»: Ոչ բոլոր մուսուլմանական երկրներն են մեզ թշնամի, հատկապես արաբական երկրները եւ Իրանը:

Բայց Միքայելյանը սրանով չի բավարարվում: Պարզվում է, որ հայերիս խիստ մտահոգում են ոչ միայն իսլամական ֆունդամենտալիզմի տարածման վտանգը, այլեւ Ղրիմի, Ղազախստանի ռուսաբնակ տարածքների, Աբխազիայի, լեզգիների, տաջիկների, Բաքվի հետ դաշինք կապած Թբիլիսիի «գաղութատիրական եւ հակադեմոկրատական» քաղաքականության խնդիրները եւ այլն: Հատկապես ապշեցնում է անհարկի անհարգալից տոնը Վրաստանի նկատմամբ, առավել եւս երբ նկատի ունենանք մեր միջեւ կախվածության իմաստով առկա ակնհայտ միակողմանիությունը: Արժե՞ համառուսաստանյան մակարդակով քննության առարկա դարձնել հարցեր, այն էլ նախահարձակ տոնով, որոնք կամ մեզ չեն վերաբերում (Ղրիմը «ճանաչեքբերորեն» Ուկրաինային հանձնելու) կամ էլ եթե վերաբերում են, պահանջում են մեծ տակտ ու նրբանկատություն, իսկ ավելի կոնկրետ՝ զգուշություն: Ինչու ավելորդ անգամ մեր դեմ տրամադրենք այս կամ այն ժողովրդին:

Հոդվածում խոսվում է նաեւ արտաքին քաղաքականության բնագավառում գերակայության ընտրության մասին՝ Թուրքիա (Արեւմուտք), թե Ռուսաստան: Եթե նման խնդիր գոյություն էլ ունի, ապա միայն հայերիս համար, բայց ոչ վերջինիս: Եթե նման հարցադրումը ակնարկ է Ռուսաստանին, ապա հազիվ թե տեղին է: Նույնիսկ ցանկության դեպքում Հայաստանը չի կարող դուրս գալ Ռուսաստանի ազդեցության ոլորտից: Բանը միայն Հայաստանում տեղաբաշխված ռազմակայանի մեջ չէ, ինչքան էլ որ «անորոշ» լինեն նրա ֆունկցիաները: Ռուսաստանում շատ լավ գիտակցում են Անդրկովկասի երկու քրիստոնեական պետությունների նշանակությունն իրենց ռազմավարական, աշխարհաքաղաքական պլաններում: Բավարարվենք մի քանի լրագրային մեջբերումներով: «Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականության կարեւորագույն ուղենիշը է հարաբերությունների զարգացումը ԽՍՀՄ-ի նախկին հանրապետությունների հետ, Անդրկովկասում նախ եւ առաջ Հայաստանի ու Վրաստանի հետ», «Ռուսաստանի հարավային սահմաններին հարող լայն աշխարհագրական գոտում Միջին Արեւելքի մուսուլմանական երկրների վերախմբավորման կապակցությամբ բազմակիորեն մեծանում է Վրաստանի եւ Հայաստանի դերը՝ որպես հարավում մեր աշխարհաքաղաքական հենակետի», «Ռուսաստանը պետք է ամրապնդի իր դիրքերը Հայաստանում եւ Վրաստանում, ռեալ կերպով դնելով Ռուսաստան-Վրաստան-Հայաստան լայնամասշտաբ ռազմական դաշինքի հարցը: Ռուսաստանի համար խիստ վտանգավոր է Անկարա-Բոնն-Բաքու առանցքի հնարավոր ձեւավորումը», «Չեչենների հարցը կվերանա, եթե մենք դաշնակցային հարաբերություններ ստեղծենք Վրաստանի եւ Հայաստանի հետ», եւ այլն:

ՌՈՒԲԵՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Մոսկվա

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
THE ARMENIAN CENTER FOR
NATIONAL AND
INTERNATIONAL STUDIES

ՇՐՋԱՆ

Մոսկվա-Անկարա հակասությունները պայմանավորում են հայ-թուրքական հարաբերությունները

«Ազգի» մարտի 19-ի համարում հայ-թուրքական հարաբերությունների առնչությամբ կարծիք էր հայտնվել, թե միջազգային իրավիճակի փոփոխությամբ պայմանավորված Թուրքիայի քաղաքականության փոփոխությունն առավելապես դրսեւորվում է ազգային խնդիրներում: Իսկ Հայաստանն այդ առումով ազգային կարեւոր խնդիր է:

Թուրքիայի համար ոչ պակաս ազգային է նաեւ Կիպրոսի խնդիրը: Ի վերջո, այն Հայ դատի ու քրդական հարցի հետ միասին, միջազգային ուժերի կողմից ժամանակ առ ժամանակ օգտագործվում է որպես Թուրքիայի վրա ազդեցության լծակ: Իրավիճակն Անկարայի համար առավել բարդանում է, երբ այդ լծակների գործադրման նախաձեռնությամբ հանդես է գալիս Մոսկվան: Հատկանշական է, որ Անկարա-Մոսկվա հակասություններն արմատը դրական տեղաշարժեր է առաջացնում հայ-թուրքական հարաբերություններում:

Քրդական հարցի նկատմամբ Մոսկվայի հետաքրքրությունը նոր չէ բնավ: Սակայն միանգամայն նոր են նավթամուղի կառուցումը Թուրքիայում քրդական հարցի քաղաքական լուծմամբ պայմանավորելու ռուսական մոտիվները: Ինչպես հայտնի է, 1995 թ. հոկտեմբերի 20-ին Պետդումայի շենքում գումարվել էր քրդական վտարանդի խորհրդարանի 3-րդ նստաշրջանի նիստը: Սա Անդրկովկասում Թուրքիայի քաղաքական ակտիվությունը զսպելու, քրդական գործոնը թուրքական գործոնի ակտիվացմանը հակադրելու եւ Չեչնիայում Անկարայի ազդեցությունը թուլացնելու յուրահատուկ փորձ էր: Այսօր Մոսկվան քրդական հարցի քաղաքական լուծման հրամայականի դաստիարակով փորձում է կանխել Թուրքիայի տարածքով կասպյան նավթի միջազգային շուկա դուրսբերումը: Նման ենթադրության բավարար հիմքեր է տալիս «Նեզավիսիմայա գազետայի» 1996 թ. մարտի 15-ի համարում տպագրված «Նավթամուղի անվտանգությունը չի երաշխավորված» վերտառությամբ հոդվածը: Ըստ որում, շեշտը դնելով «թուրքական Քրդստանի» հասկացության վրա, մոսկովյան շաբաթաթերթը նավթի փոխադրման դիմաց հարկը քրդական կազմակերպություններին վճարելու հարց է բարձրացնում:

Քրդական գործոնը, ինչ խոսք, ազդեցիկ լծակ է: Սակայն դրա օգտագործման արդյունավետությունը կախված է Հյուսիսային Իրաքի քաղաքական զարգացումներին միջամտելու այս կամ այն պետության կարողություններից: Ներկայիս հանգամանքները եկան փաստելու, որ Իրաքի հյուսիսում քրդական ինքնավարության ճակատագիրը ուղղակի տնօրինում է անգլո-ամերիկյան առանցքը, իսկ Թուրքիան հանդես է գալիս անմիջական դերակատարությամբ: Նման պայմաններում սպասել, թե Թուրքիայի դեմ քրդական գործոնի օգտագործումը կծառայի Մոսկվայի շահերին, իրատեսական չէ: Թվում է՝ օգտակար գործողության գործակցի առումով Կիպրոսի խնդիրը քրդականից անհամեմատ նախընտրելի է:

Այս առնչությամբ ուշագրավ չեն Կիպրոսի Հանրապետության հետ սերտ հարաբերություններ հաստատելու Ռուսաստանի ջանքերը: Հատկանշական է, որ մարտի 20-ին Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի բանագնաց, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում Թուրքիայի ներկայացուցիչ Ալիհան Քամիլի Երեւան ժամանման պահին Մոսկվայում բանակցություններ էին ընթանում Ռուսաստանի ու Կիպրոսի միջեւ: Թուրքական հեռուստատեսության տվյալներով, մարտի 21-ին կողմերը ստորագրել են ռազմական բնագավառում համագործակցության պայմանագիր: Սա լուրջ մտահոգության է պատճառել Անկարային: Իսկ այսպես կոչված Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության ղեկավարությունը, դատապարտելով պայմանագրի ստորագրումը, Մոսկվայի դեմ մեծ աղմուկ է բարձրացրել: Դրան շուտով միացել է Անկարան, եւ հերթական անգամ սրվել են Ռուսաստան-Թուրքիա հակասությունները՝ արդեն Կիպրոսի հարթության վրա:

Ահա նման իրավիճակում Թուրքիայի նորընտիր վարչապետ Մեսութ Յըլմազը մարտի 22-ին Անկարայից մեկնեց Իգդիր, ապա այցելեց հայ-թուրքական սահման, որտեղ հայտարարեց. «Երբ Լեռնային Ղարաբաղի հարցում Հայաստանն ու Ադրբեջանը հասնեն հակամարտության կարգավորմանը, ապա Թուրքիան կբացի սահմանի Ալիջան դարպասը... Դա կարեւոր է ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Թուրքիայի համար՝ այն պարզ պատճառով, որ երբ Ալիջանի դարպասը Հայաստանին արտաքին աշխարհ դուրս գալու հնարավորություն է տալիս, ապա Թուրքիան Հայաստանի միջոցով ամենակարճ ճանապարհով կապվում է Միջին Ասիային»: Յըլմազը կարեւորում է նաեւ Հայաստանի հետ առեւտրի նշանակությունը Իգդիրի նման սահմանամերձ քաղաքների համար: Միաժամանակ, նա նույնպես հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորումը պայմանավորում է «Ադրբեջանի տարածքից հայկական զորքերի լիակատար դուրսբերմամբ»: Այս մոտեցումը նոր չէ, որեւէ հավելյալ թե նոր արդյունքի հանգեցնի: Բայց հարցը, տվյալ դեպքում, ոչ այնքան Հայաստանի հետ սահմանի բացման Յըլմազի կառավարության պատրաստակամությունն է, որքան Կիպրոսի խնդրում Ռուսաստանի ակտիվությունը Հայաստանի նկատմամբ բարենպաստ դիրքորոշմամբ հակակշռելը:

Որեւէ, թե քրդական հարցի, թե Կիպրոսի խնդրի, թե՝ Հայ դատի լուծմանն ուղղված ցանկացած նախաձեռնություն Ռուսաստան-Թուրքիա հակասությունների դրսեւորման ձեւ է ընդամենը: Այս հակասությունների պատճառը Անդրկովկասում ազդեցության գոտիների համար այդ երկու պետությունների պայքարն է: Հենց այդ պայքարում էլ կարեւորվում է Հայաստանի տեղն ու դերը ինչպես Ռուսաստանի, այնպես էլ Թուրքիայի քաղաքական ծրագրերում: Ահա թե ինչու ռուս-թուրքական հակասությունների սրմանը զուգընթաց Անկարան Հայաստանի հետ փոխհարաբերությունները բարելավելու հակումներ է ցուցաբերում: Իսկ դրանք, որպես կանոն, շարունակություն չեն ունենում:

ԳԱԳԻԿ ՉԱՐԲԱՅԱՆ
Ավագ փորձագետ

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Ռուս-բելառուսյան միություն՝ ապրիլի 2-ին

ՄԻՆՍԿ, 25 ՄԱՐՏ, ՓԱՍ: Մարտի 24-ին հազարավոր ցուցարարներ էին փողոց դուրս եկել Բելառուսի մայրաքաղաք Մինսկում: Աննախադեպ ակտիվությամբ այստեղ նշվում էր Բելառուսի առաջին հանրապետության հիմնադրման 78-րդ տարեդարձը: Չարտոնված ցույցի մասնակիցները տանում էին կարմիր միջնագծով ճերմակ դրոշներն ու վանկարկում «Ապրիր ինքնիշխան Բելառուս»: Այս քայլի համար հիմք էր հանդիսացել նախագահ Լուկաշենկոյի վերջին այցը Մոսկվա, որից հետո հայտարարվեց, թե նա պատրաստվում է դաշնային համաձայնագիր ստորագրել Ռուսաստանի հետ: Ցույցի մասնակիցները պահանջում էին պահպանել երկրի ինքնիշխանությունը եւ միայն այդ հենքի վրա հարաբերություններ զարգացնել նախկին խորհրդային հանրապետությունների հետ: Գրանցվել են [illegible] բախումներ ոստիկանության հետ: Տուժածներ չկան:

Չնայած դրան, նույն օրը Ալեքսանդր Լուկաշենկոն հայտարարեց, որ դաշնային պայմանագիրը կստորագրվի արդեն ապրիլի 2-ին: Ըստ նրա, սխալ է այդ համաձայնագիրը ԱՊՀ-ին հակադրելը: «Այս նոր համագործակցությունը ծնվել է ԱՊՀ-ից եւ ինտեգրացիայի առավել բարձր աստիճան է ներկայացնում: Միջանկյալ դիրքում կարող է հանդես գալ 4-ի պայմանագիրը՝ Բելառուս-Ռուսաստան-Ղազախստան-Ղրղզստան: Իսկ ԱՊՀ-ն, անշուշտ, պահպանում է իր դերն ու նշանակությունը», հայտարարեց Լուկաշենկոն:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրաքի խորհրդարանում բացառապես կառավարամետ գործիչներ

ԲԱՂԴԱԴ, 25 ՄԱՐՏ, ՓԱՍ: Պարսից ծոցի պատերազմից հետո մարտի 24-ին Իրաքում անցան առաջին խորհրդարանական ընտրությունները: Հուսեյնի կառավարությունն այս իրողությունը գնահատել է իբրեւ մի քայլ դեպի ժողովրդավարություն: 8 մլն ընտրողները 609 թեկնածուներից պետք է ընտրեն 220 հոգանոց Ազգային խորհուրդ: Միաժամանակ հայտնի է դարձել, որ պատգամավորության թեկնածու են գրանցվել բացառապես կառավարամետ գործիչները: Երկրի սահմանադրությամբ, խորհրդարանը պետք է կազմված լինի միայն այն անձանցից, ովքեր հավանություն են տալիս հեղափոխական խորհրդի վարած քաղաքականությանը:

Կոզլոդույի ատոմակայանի երկու ռեակտոր վտանգավոր վիճակում

Գերմանիայի նախագահ Ռոման Հերցոգը Բուլղարիայի կառավարությանը կոչ է արել փակել Ռումինիայի սահմանից ոչ հեռու գտնվող Կոզլոդույի ատոմակայանի մի մասը: Արեւմտյան փորձագետների կարծիքով Կոզլոդույի ատոմակայանի խորհրդային արտադրության 6 ռեակտորներից առնվազն 2-ը վտանգավոր վիճակում են գտնվում եւ դրանք առանց մարդկանց ու շրջակա միջավայրը վտանգելու հնարավոր չէ արդիականացնել: Սակայն Բուլղարիայի էներգետիկ պահանջի համարյա կեսը Կոզլոդույի ատոմակայանն է ապահովում, իսկ խիստ ձմեռը ամրապնդել է միայն կայանը չփակելու Բուլղարիայի ղեկավարության վճռականությունը: Գերմանիայի նախագահը Սոֆիա կատարած այցից հետո ասել է, որ ատոմակայանի մի մասը պետք է անհապաղ կոնսերվացնել եւ էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրների մշակման գործում Եվրամիության օգնությունն է առաջարկել:

BBC

Չեչնիայում ռուսական զորքերը կստանան նոր ուղղաթիռներ

Չեչնիայում գործող ռուսական զորքերը շուտով կստանան 36 նոր ուղղաթիռ՝ մարտական 20 «Մի-24», փոխադրական 10 «Մի-26» եւ օդային մատակարարման վեց հատուկ ուղղաթիռներ: Պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովի որոշմամբ իրականացվող Գրոզնիի մերձակա հենակետերից մեկի այս վերազինումը պատկերացում է տալիս նախագահ Ելցինի «խաղաղության ծրագրի» էության մասին:

Վիետնամցի կոմունիստների կուսբջիջներ համատեղ ձեռնարկություններում

Վիետնամի կոմկուսը արշավ է սկսել հանրային բարոյականության ամրապնդման նպատակով, որն ակնհայտորեն հասնում է այլատյացության: Չբավարարվելով օտարերկրյա ֆիրմաների գովազդումն արգելելու պահանջից, վիետնամցի կոմունիստները ձգտում են կուսբջիջներ ստեղծել երկրում գործող յուրաքանչյուր համատեղ ձեռնարկությունում:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Հուսեյն թագավորը շտապում է մերձենալ Իսրայելի հետ

Իսրայելի հետ հաշտության պայմանագրի ստորագրումից 17 ամիս անց Հորդանանի Հուսեյն թագավորը փորձում է իր ժողովրդին եւ մասնավորապես գործարար մարդկանց ցուցադրել հաշտության պտուղները, որոնք իրականում այնքան էլ շատ չեն: Հուսեյն թագավորը հայտնի է որպես համեստ անձնավորություն: Այս առումով հիշարժան է Հուսեյնի արձանի հետ կապված միջադեպը: Անցյալ տարի երկրի նախկին վարչապետը եւ Ամմանի քաղաքապետը որոշեցին թագավորի 60-ամյակի առթիվ մայրաքաղաքում կանգնեցնել նրա 7 մետրանոց բրոնզե արձանը: Աշխատանքը պատվիրեցին անձի պաշտամունքի հարուստ ավանդույթներ ունեցող ԿԺԴՀ-ի վարպետներին: Հորդանանի խորհրդարանի նախագահի նստավայրի առջեւ երկու ամիս ծածկված մնալուց հետո, 1995 թ. նոյեմբերի 14-ին նախատեսված հանդիսություններից եւ բացումից 4 օր առաջ արձանը գիշերով անաղմուկ հանեցին եւ թաքցրին Հուսեյնի հրամանով (միակ վկան Իսրայելի հեռուստատեսությունն էր): Միապետն արձանը համարել էր անտեղի եւ իր երկրին անհարիր: «Հորդանանը Սիրիա չէ եւ ոչ էլ մանավանդ Իրաք», ավելի ուշ խոստովանել էր նա:

Ինչ վերաբերում է իսրայելա-հորդանանյան հաշտության պայմանագրին, դրա արդյունքները Հորդանանում առայժմ չեն զգացվում: Ոմանց կարծիքով, Հուսեյնը չափից ավելի է շտապել Իսրայելի հետ: 1952 թվականից Հորդանանում իշխող միապետի ընդդիմախոսները չկարողացան Հուսեյնին ներել Յիցխակ Ռաբինի թաղման արարողության ժամանակ դրսեւորած հուզականության համար, իսկ նոր թագուհուն դատապարտեցին նույն օրն արտասված լինելու համար: Այո, 47 տարվա թշնամանքն անհնար է միանգամից վերացնել հաշտության պայմանագրի ստորագրումով:

1993 թ. Իսրայել-ՊԱԿ համաձայնագրի ստորագրումն անակնկալի բերեց Հուսեյնին: Պարսից ծոցի պատերազմում Իրաքին պաշտպանած լինելու պատճառով արաբական մյուս երկրներից մեկուսացած փոքրիկ Հորդանանը վախենում էր դուրս մնալ համաշխարհային պատմությունից:

Հուսեյն թագավորը Ռաբինի թաղման ժամանակ

Տնտեսական լուրջ ճգնաժամից եւ սոցիալական անկայունությունից խուսափելու նպատակով Հուսեյնը վճռեց արագորեն բարելավել հարաբերություններն Իսրայելի հետ, անկախ հարեւան սիրիացիների եւ պաղեստինցիների դիրքորոշումից: Հորդանանն Իսրայելի հետ երկկողմ պայմանագրեր կնքեց բոլոր բնագավառներում: Սակայն, երկու-երեք համատեղ ձեռնարկության ստեղծումից զատ, երկու երկրների տնտեսական հարաբերություններում մինչեւ օրս էական տեղաշարժեր չեն արձանագրվել: Գործարար աշխարհի ներկայացուցիչները դեռ սպասում են խաղաղության պտուղներին:

Հորդանանում արդեն իսկ լարվածություն է ստեղծվել բնիկ հորդանանցիների եւ պաղեստինյան ծագումով հորդանանցիների միջեւ (վերջիններս կազմում են երկրի ավելի քան 4 միլիոնանոց բնակչության մոտ 65 տոկոսը): Առաջինները, որ ծառայում են գլխավորապես բանակում, անվտանգության ուժերում եւ վարչական հաստատություններում, երկյուղներ ունեն, որ երկրում սկսված փոփոխությունները կարող են ավելի օգտակար լինել իրենց պաղեստինցի հայրենակիցների համար, որոնք առավել ծանրակշիռ են առեւտրում եւ ձեռնարկատիրության մեջ: Ի դեպ, L'Express հանդեսի տվյալների համաձայն, պաղեստինցի գաղթականներն ամենամեծ թիվն են կազմում հենց Հորդանանում. 3171000 գաղթականներից 1288000-ն ապրում է այդ երկրում, 683 հազարը՝ Գազայի հատվածում, 517 հազարը՝ Այսրհորդանանում եւ այլն: Բացի դրանից, վերջերս Այսրհորդանանի պաղեստինցիներին հանձնվեցին հնգամյա ժամկետով հորդանանյան անձնագրեր (նախկին երկամյա ժամկետի փոխարեն), որոնք թեեւ Հորդանանի քաղաքացիության իրավունք չեն տալիս, այնուամենայնիվ, մեծացնում են բնիկ հորդանանցի արաբների երկյուղները Հորդանանի թագավորության հնարավոր «պաղեստինացման» առնչությամբ:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հորիզոնում՝ ծովը

Մարտի 18-ին վախճանվեց Նոբելյան մրցանակակիր, բանաստեղծ Օդիսեաս Էլիտիսը

«Ազգում» տեղեկացրել ենք, որ գրականության Նոբելյան մրցանակի 1979 թ. դափնեկիր հույն 84-ամյա բանաստեղծ Օդիսեաս Էլիտիսը վախճանվեց Աթենքի իր բնակարանում՝ սրտի նոպայից: Ստորեւ «Մոնդի» հոդվածը մասնակի կրճատումներով:

Օդիսեաս Էլիտիսի հետ ավարտվում է հունական պոեզիայի պատմության ամենափառավոր փուլերից մեկը: Նա կրտսեր ներկայացուցիչն էր մի բացառիկ սերնդի, որի շարքերում են Գեորգոս Սեֆերիսը (1900-1971թթ., 1963 թ. Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր), Յաննիս Ռիցոսը (1909-1990թթ.), Անդրեաս Էմբիրիկոսը (1901-1975թթ.) եւ շատ ուրիշներ: Այդ բանաստեղծները հունական պոեզիան հայտնի դարձրին աշխարհին առաջին աշխարհամարտից հետո:

Էլիտիսը մի քանի անգամ այցելել է Ֆրանսիա, ծանոթացել սյուրռեալիստների հետ, որոնք ազդել են նրա վրա, բայց մնացել է Ռեմբոյի, Լոտրեամոնի, Էլյուարի, Ժուվի, Ժիդի, Ժիրոդուի, Բրետոնի գործերը: Սեֆերիսը նշում է, որ եվրոպականությունը հունական մշակույթի անբաժանելի մասն է: Այդուհանդերձ, այդ բանաստեղծներից յուրաքանչյուրը խոսում է իր Հունաստանի մասին: Ռիցոսը հիշատակում է խաղախական ու առցիայական հակամարտություններից բխած մի երկիր: Սեֆերիսի Հունաստանը կրում է անցյալի կնիքը: Էլիտիսը լուսերգն էր հունական կղզիների եւ ծովի գեղեցկության վերծանման ողին: Դա զարմանալի չէ, քանի որ ծնված լինելով Կրետե կղզում 1911 թ. նոյեմբերի 2-ին, նա որոշ իմաստով կրկնակի կղզեբնակ էր: Էգեյան ծովն անմնացորդ ներկա է նրա առաջին ժողովածուներում:

Պատերազմը նրան պարտադրեց ուրիշ պատկերներ, ընդարձակեց նրա պոեզիայի սահմանները: Էլիտիսը հիշատակում է հույն-իտալական հակամարտությունը, որին ինքը մասնակցել էր («Հերոսական եւ եղերական սաղմոս Ալբանիայում զոհված կրտսեր լեյտենանտի մասին» 1945 թ.), ապա հինգ հույն ժողովրդի նակատագիրը Axion esti երկում (1959թ.), որը նրա գլուխգործոցն է: Ծավալով եւ կառուցվածքի խառնությամբ աչքի ընկնող այդ գործը հայտնի է նաեւ լեզվի հարստությամբ (բանաստեղծն օգտագործում է հունարենի բոլոր շերտերը՝ Սաֆոյի ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը) եւ ոճերի բազմազանությամբ, որոնք մեզ հիշեցնում են ժողովրդական երգը, մերթ էլ ուղղափառ եկեղեցու ժամերգությունը:

Ավելի ուշ Էլիտիսը հրատարակեց էսսեների մի ստվար հատոր («Բաց թղթեր», 1974 թ.), էջեր իր օրագրից եւ մեկ տասնյակ ժողովածուներ, այդ թվում «Մռայլի Մարիամը» (1978), որը նվիրվածության վերածեց եղբայրի Անգելիկա Յոնասոպ եւ «Փոքրիկ նավաստին» (1985), որն ամփոփում է գեղարվեստի բանաստեղծության որոշ գրված բանաստեղծությունները: Մեկ անգամ եւս բանաստեղծը հայացքը հառում է ծովին:

Անհասարակ, կարելի է այն տպավորությունն ստանալ, որ Էլիտիսը երազանց երբեք չի կորցրել ծովը: Վերջինիս ուղղված նրա հայացքը միաժամանակ միստիկական էր եւ հեթանոսական: Ծովն էր նրան օգնում արտահայտել աշխարհի գեղեցկությունը:

ՏԱՄԱՌՈՍ

Վախճանվեցին Կլեմանը եւ Կիսլովսկին

«Յառաջ» օրաթերթի վերջին համարներից տեղեկանում ենք, որ վախճանվել են ֆրանսիական շարժանկարի մեծ բեմադրիչ Ռընե Կլեմանը մարտի 17-ին 84 եւ լեհ բեմադրիչ Կիսլովսկին 54 տարեկանում: Մարտի 13-ին մահկանացուն կնքած Կիսլովսկին «Կապույտ», «Կարմիր» եւ «Սպիտակ» խմնաշեղ ֆիլմերի հեղինակն էր:

Ռոբեր Կեդիկյանի ֆիլմը մրցանակակիր

Բեմադրիչ Ռոբեր Կեդիկյանը մարտի 18-ին արժանացավ Պոլ Վայան Կուտյուրիե մրցանակին վերջին «A la vie, à la mort» ֆիլմի համար, տեղեկացնում է «Յառաջ» օրաթերթը մարտի 20-ի համարում: Մրցանակը հանձնել է Պիեռ Շարժան «Յումանիտե» տնօրենը՝ ֆիլմը դասելով ֆրանսիական շարժանկարի մեծ ավանդույթյան շարքում: Թերթը մարտի 13-ին ամբողջ էջ է նվիրել բեմադրիչին: Կեդիկյանը Մոնրեալում ներկայացնում էր ֆիլմը, որը աշխույժ ոգեւորությամբ ընդունվեց: Ներկայումս նոր ֆիլմ է նկարում «Մարիուս եւ Ժանեթ»:

Վարդանանց տոն Մելգոնյան վարժարանում

Փետրվարի 15-ին Կիպրոսի Մելգոնյան կրթական հաստատության մեջ կազմակերպվել է հանդիսություն նվիրված Վարդանանց հերոսամարտին, տեղեկացնում է «Յառաջ» օրաթերթի մարտի 19-ի համարը: Վարդանանց պատգամը փոխանցեց նախկին մեկզննական Վարդան Ավետիսյանը: Գեղարվեստական բաժնում սաները ներկայացրին են հատված Դեմիրճյանի «Վարդանանք»-ից: Ելույթ է ունեցել նաեւ հաստատության երգչախումբը Սեպուհ Աբգարյանի խմբավարությամբ:

Սկորսեզեի «Խաղատունը» Փարիզի էկրաններին

Իտալական ծագումով ամերիկացի հայտնի կինոբեմադրիչ Մարտին Սկորսեզեի վերջին «Խաղատուն» ֆիլմը նրա 17-րդ լիամետրաժ աշխատանքն է: Նրա գործերից են «Վտանգավոր փողոց», «Տաքսու վարորդ», «Կատաղի ցուլ», Նյու Յորք, Նյու Յորք» ֆիլմերը եւ այլն: Նախկին սեմինարիստ Սկորսեզեն կինոարվեստի հանդեպ տածում է անմնացորդ հավատ եւ անմար կիրք, անընդհատ ձգտելով հասնել կատարելության: Դեռ 1980 թ. Սկորսեզեին նվիրված առաջին գրքում կինոքննադատ Մերի Փեթ Քելլին գրում էր. «Սկորսեզեի ֆիլմերը հավերժության ոլորտում են այն հոգի աշխարհում, որտեղ յարժինը, խորհուրդն է»: Այս բնութագրումը «Խաղատան» համար առավել քան հատկանշական է:

«Լե կայե դյու սինեմա» կինեմատոգրաֆիական հանդեսի վերջին 500-րդ համարի շապիկի վրա Սկորսեզեի դիմանկարն է (ի դեպ, Սկորսեզեն նաեւ հանդեսի գլխավոր խմբագիրն էր): Համարում էջեր են նվիրված ոչ միայն «Խաղատուն» ֆիլմին, այլեւ դե Նիրոյին, Կոպպոլային, դե Պալմային, Գոդարին, Իստվուդին, Տարանտինոյին եւ այլ գործիչների: «Պուեն», «Էֆսոբես» հանդեսները, լրատվական այլ միջոցներ նույնպես անդրադառնում են Սկորսեզեին, տեղեկացնում, որ մարտի 13-ից Փարիզի էկրաններին ցուցադրվում է «Խաղատուն» ֆիլմը: Ռոբես սցենար է ծառայել Նիկոլաս Պիլեջջիի համանուն վեպը, որը պատմում է 1970-ականների Լաս Վեգասի մասին: Ինչո՞ւ Սկորսեզեն ասում էր, որ եթե նախկինում ազատ խաղամոլ Լաս Վեգասը համարվում էր «ամերիկյան երազի» մարմնավորումներից մեկը, ապա վերջին տասնամյակներին դարձել է գրեթե բոլոր ամերիկացիների համար մասնակի խաղի, հույսի ու հուսախաբության խաղատ:

«Խաղատունը» պատմություն է Լաս Վեգասի խաղատներից մեկի պատասխանատու Սեմ Ռոթսթայնի (Ռոբերտ դե Նիրո) վերելքի եւ անկման մասին: Նա գոհ է զգում իր կյանքի միակ սխալից՝ կնոջ ընտրությամբ: Սցենարում ամեն ինչ ճշմարիտ է, բացի անուններից: 70-ականների Լաս Վեգասը մի խաղաթ էր, ուր գնում էին ճռռանալու եւ մոռանալու, նոր կյանք սկսելու ծախողումից, աղքատությունից, դառնացած վեճերից հետո: Ջարմանալի զուգադիպությամբ Սեմի ավտոմոբիլը պայթում է իր ամուսնության տարեդիցի օրը: Արդ տրվում է դրան նախորդած 15 տարիների պատմությունը: Սկորսեզեն Սեմի կյանքը պատմում է չտեսնված արագությամբ: Պրոֆեսիոնալ եւ հաջողակ խաղամոլը դառնում է խաղի առավել եկամտաբեր խաղատներից մեկի տերը: Նա անհնար խստությամբ պատժում է խարդախ խաղամոլներին: Ընկերոջ՝ Նիկիի Սանտորոյի հետ (Ջո Պեշի) նա իշխում է խաղատանը մինչեւ այն պահը, երբ Նիկին սկսում է հավակնություններ դրսեւորել, իսկ հայտնված կինը՝ Ջինջեր Մքքենան (Շարոն Սթոուն) ընկերների միջեւ երկպառակություն է սերմանում՝ հանուն սեփական շահի: Սկորսեզեն իր ֆիլմում Շարոն Սթոունի դերակատարումն անվանում է «աներեւակայելի եւ ֆանտաստիկ»:

Ֆիլմն ամբողջովին նկարահանված է բնական միջավայրում՝ խաղատանը, իսկ կինոստուդիայում կամ անհրաժեշտ դեկորացիաների մասնակցությամբ դրվագներ չեն ստեղծվել: Երաժշտությունը խիստ բազմազան է, Բախից մինչեւ «Ռոլինգ սթոունզ» եւ Ժորժ Դելյուրը:

Ինչպես հաղորդում է «Պուեն» հանդեսը, Մարտին Սկորսեզեն 9-ամյա պայմանագրի ժամկետի ավարտման կապակցությամբ վերջերս հեռացել է Universal կինոստուդիայից եւ նոր աշխատանք ստեղծել Փերբենում, որտեղ «Ռոկը Դիոնեյ» ստուդիայի հետ կնքած պայմանագրի համաձայն, 4 տարում պետք է նկարահանի երկու ֆիլմ: Արդեն ընթացքի մեջ են առաջինի նկարահանման աշխատանքները: Այն կոչվելու է «Կունդուն» եւ պատմելու է Տիբեթի հոգեւոր առաջնորդ դալայ-լամայի մանկության մասին:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆԸ

ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

Բարեգործական եւ մեծարման համերգներ

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկը հագեցած ծրագրով՝ մարտի 23, 24-ին

Մարտի 23-ին Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Պիտեր Թոմսենի նախաձեռնությամբ Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահում կայացավ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի օգտին կազմակերպված բարեգործական համերգը: Համերգին ներկա բազմաթիվ արվեստասերներին ուղղված ողջույնի խոսքում ԱՄՆ-ի դեսպանը բարձր գնահատեց ՀՖՆ-ի կատարած աշխատանքը, երաժիշտների պրոֆեսիոնալիզմը: Նա հիշեցրեց, որ համերգը կազմակերպվել է նվագախմբին անհրաժեշտ գործիքներով ապահովելու նպատակով:

Համերգային ծրագիրը տարբեր հեղինակների էր անդրադառնում. Պրոկոֆեւ, Շտրաուս, Վերդի, Սարասատե, Էդգար Հովհաննիսյան, Լորիս Ճգնավորյան: Կատարվեց նաեւ ամերիկյան դեսպանատան մշակույթի կցորդ պարոն Ջոն Քուինքրուսի Յոնական նախերգանքը: Ելույթ ունեցան Ազգային օպերային թատրոնի մեներգչուհիներ Անահիտ Մխիթարյանն ու Հասմիկ Հարությունյանը, պատանի քուրակահար Հայկ Գազազյանը: Խոստացվածի համաձայն, համերգի ավարտից հետո ներկաները առաջին եւ երկրորդ հարկերի ճեմասրահներում հյուրասիրության սեղանների շուրջ մտերմիկ փոխանակեցին՝ ջազ խմբակի ելույթների ուղեկցությամբ:

Հաջորդ՝ կիրակի օրվա համերգային ծրագիրը նվիրված էր Ղազարոս Սարյանի 75-ամյակին եւ Հունաստանի ազգային տոնին: ՀՖՆ-ն մաեստրո Լորիս Ճգնավորյանի ղեկավարությամբ ի թիվս այլ գործերի կատարեց Սարյանի Ջութակի կոնցերտը (մենակատար՝ Արտաշես Մկրտչյան) եւ Սկալկոտասի «Հունական հինգ պար»: Համերգին ներկա էր եւ խոսեց Հայաստանում Հունաստանի դեսպանը:

ԳՅՈՒՄՐԻ

Գիտական նստաշրջան՝ նվիրված Հրաչյա Աճառյանին

Մեծանուն հայագետ, լեզվաբան Հր. Աճառյանի 120-ամյակին նվիրված երկօրյա գիտական նստաշրջան անցկացվեց Գյումրիի Միքայել Նալբանդյան մանկավարժական ինստիտուտում: Առաջին օրը մարտի 22-ին կարդացված զեկուցումներում ներկայացվեցին մեծ գիտնականի ընդհանուր լեզվաբանական հայացքները, աշխարհաբար գրական հայերենի զարգացման հարցեր, Աճառյանի հուշապատումը եւ նրա բառարանագրական գործունեությունը: Բանախոսեցին ինստիտուտի դասախոսներ պրոֆ. Ս. Մելքոնյանը, դոցենտներ Զ. Չաղայանը, Ռ. Սիմոնյանը, Թ. Մխիթարյանը: Երկրորդ օրը «Հր. Աճառյանը լեզվի պատմաբան», «Լեզվի մի քանի հարցեր Աճառյանի մեկնաբանությամբ», «Աճառյանի բարբառագիտական ժառանգությունը» գիտական զեկուցումներով հանդես եկան դոցենտներ Ս. Հայրապետյանը, Զ. Մելքոնյանը, բան. գիտ. թեկնածու Ս. Գրիգորյանը:

Գիտական նստաշրջանին մասնակցեցին ինստիտուտի դասախոսներ, տարբեր բաժինների ուսանողներ, հյուրեր: Նստաշրջանին ներկա էին Շիրակի մարզի եւ Գյումրի քաղաքի ղեկավարները: Նիստերի դահլիճում կազմակերպված ցուցադրանում ներկայացված էին Հր. Աճառյանի աշխատությունների տարբեր հրատարակություններ:

Վ. Մ.

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

«Հայրեններ». կատարյալ, ամբողջական հրատարակություն

Բանաստեղծ եւ բանասեր, պատմական գիտությունների դոկտոր, Հայաստանի գրողների միության անդամ Ասատուր Մնացականյանը (1912-1983) ապրեց 71 տարի եւ ունեցավ կենդանի բեղուն ստեղծագործական կյանք, որի արդյունքն են «Հայկական զարդարվեստ» (1955), «Հայ միջնադարյան ժողովրդական երգեր» (1956), «Հայ միջնադարյան հանելուկներ X-XVIII դդ.» (1980) եւ ուրիշ ծավալուն ու արժեքավոր գրքերը:

Նա համառ տարիներ աշխատանք կատարեց հայրենների հավաքման ու հետազոտման ուղղությամբ, հասավ ցանկալի արդյունքի, բայց չհասցրեց տեսնել հրատարակված: Այն իրագործվեց միայն վերջերս «Նաիրի» հրատարակչության կողմից:

Ավելի քան 49 մամուլից եւ 1096 էջից բաղկացած ժողովածուում ամփոփված են միջնադարյան բանաստեղծության լավագույն մասը կազմող ժողովրդական, գուսանական-ժողովրդական եւ անհատական հայրենների ճշգրտված բնագրերը: Որոնց մի մասը տարբեր ժամանակներում արխիվների ֆոնդերից հայտնաբերել եւ Ա. Մնացականյանին են տրամադրել Վ. Հովհաննիսյանը (Վենետիկ), Հ. Տեր-Ղազարյանը (Հալեպ), Հ. Քյուրքչյանը (ԱՄՆ), Ն. Ակինյանը եւ Հ. Ոսկյանը (Վիեննա), Հ. Պերպերյանը (Փարիզ), Մ. Պոտուրյանը (Ռումինիա):

Սույն ժողովածուն, որի խմբագիրն է ակադեմիկոս Սեն Արեւշատյանը, նկարիչը՝ Հենրիկ Մամյանը, մինչ այդ եղած հրատարակություններից ամենակատարյալն ու ամբողջականն է, որովհետեւ ներառում է Ա. Չոպանյանի «Հայրեններ ու բարաշխան»-ը, Մ. Աբեղյանի «Գուսանական ժողովրդական տաղեր, հայրեններ եւ անտունիներ», Նահապետ Քուչակին վերագրվող «Հայրենի կարգավ» եւ ուրիշ գրքերի ու պարբերականների ստեղծագործությունները: Ա. Մնացականյանի գործը ավարտին է հասցրել Մատենադարանի աշխատակից Ա. Քյոսեյանը, բնագրերի բարեհաճ հասցեները տվել է Օ. Եգանյանը, իսկ առաջաբանը ստորագրել եւ բարձանել է Դավիթ Ա. Կարամյանը:

Իր նախորդները չունեցող այս գրքի առիթով մեր երախտագիտությունն ենք հայտնում Մատենադարանի, «Նաիրի» հրատարակչության, «Հակոբ Մեղապարտ» տպարանի տնօրեններին եւ բոլոր նրանց, ում շնորհիվ ժողովածուն լույս աշխարհ եկավ:

ՀՐԱՉՅԱ ՏԱՄՐԱԶՅԱՆ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

«Լարֆի» վկայականը համարժեք Պակալավր Արվեստից կարգին

Գլենդելի Հայ Նազովրեցի եկեղեցու սրահում մարտի 1-ին «Լարֆ» երաժշտական ընկերակցության նոր տան պաշտոնական բացումն է արվել: Ողջույնի խոսքով դիմել է ընկերակցության ատենապետ դ-ր Նազարեթ Տարոնյանը, տեղեկացնում է «Յառաջը» մարտի 19-ի համարում: Հաստատության տնօրեն Վաչե Պարումյանի ասելով, երաժշտանոցը նման է Բեյրութում Համազգայինի հիմնած «Բարսեղ Կանաչյան» երաժշտանոցին: Գլենդելինն ունի մասնագիտական, տեսական եւ կատարողական բաժիններ, յուրաքանչյուրը՝ 3 տարվա ժամկետով, իսկ վկայականը համարժեք է որեւէ համալսարանի Պակալավր Արվեստից վկայականին:

digitised by A.R.A.R.@

ՈՒԵՖԱ

Լ. Յոհանսոն. «Դեմ չեմ լինի, եթե Բեկենբաուերը գլխավորի ՖԻՖԱ-ն»

ՈՒԵՖԱ-ի նախագահ Լեննարտ Յոհանսոնը պատասխանում է «Շպիգել» հանդեսի հարցերին:

– Պրն Յոհանսոն, ՈՒԵՖԱ-ն ներքևից եվրոպական դասարանի ղեկավարներին: Կարելի՞ է արդյոք համարել, որ դուք խոհեմության դրսևորեցիք:

– Մենք ճնշման տակ էինք: Մեզ սպառնում էին դատավճիռներով և բանակցելու հնարավորություն չտվեցին:

– Եվրամիությունը փորձում է ամենուրեք միասնական օրենքներ մտցնել:

– Դրանով իսկ խախտվում է հիմնական գործող համակարգը: «Բոսմանի գործը» ստեղծված է դատարկ տեղում: Դուք երբևէ լսե՞լ եք, որ որոշե փոխել ֆուտբոլիստը չստանա իր ռոգաժը: Նոր կանոնները մեզ բերեցին ավելի շատ հարցեր, քան պատասխաններ:

– Ո՞րն վատ բան է աշխատանքի ազատ ընտրությունը:

– Այն, ինչ տեղի է ունենում ներկայումս, նման է խաղի: «Բոսմանյան» նման ակումբները պետք է հույսները դնեն միայն սեփական ուժերի վրա. տանոնցի վաճառք, հովանավորներ, հեռուստատեսային իրավունքներից ստացվող եկամուտներ: Մինչդեռ ձեռնարկությունների տեր թիմերը կունենան փառատրեն անսահման հնարավորություններ, գնելով իրենց դուր եկած բոլոր խաղացողներին: Օրինակ, Անգլիայում վաճառվում են ամբողջ ակումբներ, խաղացողները լրիվ կազմով ափորված են լինում տեղափոխվել:

– Ի՞նչ տեղի կունենա, երբ «Միլանում» հանդես գան, ասենք 5 գերմանացի, 3 հոլանդացի, 2 խորվաթ և 1 իտալացի:

– Այդ դեպքում կվերանա թիմերի տարբերությունը բուն տարածքային հատկանիշի: Դա կանխելու համար պետք է մտցնել ինչ-որ քվոտա. յուրաքանչյուր թիմի կոլեկտիվի կեսը պետք է լինի տվյալ տարածաշրջանից:

– Ակումբներին այժմ ավելի շատ մտահոգում է լեգեոներների հեռանալու վերացումը: Դա տեղի չի՞ ունենա արդյոք նաև ազգային մակարդակով:

– Կարծում եմ, այո, դա հանգեցնում է խառնի, քանի որ ակումբները վարկեր են տալիս իրենց խաղացողների համար, իսկ հիմա այդ գումարները ոչնչով ապահովված չեն:

– Խաղամիջան արդեն վաղուց սուրում է առանց հետքննման: Փորձելով սահմանափակել մրցակիցներից, ակումբները երիտասարդների հետ կնքում են բազմամյա պայմանագրեր:

– Դա ի՞նչ ազատություն է, երբ 16-ամյա խաղացողները 10 տարով ձեռնարկված են, դրա դիմաց տարեկան ստանալով 500 հազար մարկ փոխհատուցում:

– ՈՒԵՖԱ-ի արձագանքը փոխվում է, սկզբում դուք լռություն էիք պահպանում, իսկ հիմա մեղադրում եք ձախ վիճակից դուրս գալու տարբերակներ:

– Հետագա զինադադարությունը մեզ կհասցներ դատարան, իսկ ես նախընտրում եմ բանակցել:

– Նման հզոր կազմակերպությունից ակումբներն ավելի մեծ աջակցություն էին ակնկալում: Ունե՞ք արդյոք ճգնաժամից դուրս գալու հայեցակարգ:

– Անելը հեշտ է, անելը դժվար: Օրինակ, Եվրամիության գլխավոր դատախազ Լենցը առաջարկում է այնպես անել, որ որոշակիորեն ակումբներն օգնեն մյուսներին, բայց հատուցներդ հրաժարվում են իրենց եկամուտների 30 տոկոսը տրամադրել բարեգործությանը:

– Իսկ որո՞նք են ձեր առաջարկությունները:

– Մենք պետք է ստեղծենք հիմնադրամ 124 միլիոն: Մինչդեռ Ֆրանսիայում 1998 թ. կայանալիք աշխարհի առաջնությունը կարող է բերել ընդամենը 135 միլիոն:

– Վերջերս դուք ՖԻՖԱ-ի հետ առճակատման մեջ մտաք հետեւյալ խոսքերով. «Մենք առանց ՖԻՖԱ-ի կարող ենք ապրել, իսկ ՖԻՖԱ-ն առանց մեզ՝ ոչ»:

– Ուզում եմ պարզել մի բան. ի՞նչ է հիմա ՖԻՖԱ-ի գործադիր կոմիտեն, գլխավոր հարցերը լուծող մարմի՞ն, թե՞ լոկ ճոպաձածկույթ որոշ անձանց համար:

– Եվ ի՞նչ:

– Պատկերացնում եմ, ես միայն թերթից իմացա, որ ՖԻՖԱ-ն համաձայնել է 2006 թ. աշխարհի առաջնությունը անցկացնել Հարավային Կորեայում և Ճապոնիայում: Բայց չէ որ այդ հարցը դեռ պետք է 2000 թ լուծվի գործկոմում: Համաշխարհային առաջնությունը ՀԱՀ-ում

անցկացնելու խոստումը բխել է բացառապես Ավելանժից, որը կրկին ցուցադրում է իր մենատիրական ձգտումները:

– Դուք մտադիր եք ընտրվել ՖԻՖԱ-ի նախագահի պաշտոնի համար: Սակայն վերջին իրադարձությունների լույսով ունե՞ք արդյոք հաղթելու հնարավորություն:

– Իհարկե, դժվարություններ կան, բայց այնուամենայնիվ կառաջադրեմ իմ թեկնածությունը, վստահ լինելով, որ հաղթանակի լավ հնարավորություններ ունեմ ՖԻՖԱ-ում վերջերս տեղի ունեցող իրադարձությունների առնչությամբ:

– Ինչո՞ւ եք կարծում, թե հարկավոր է փոխել ՖԻՖԱ-ի ղեկավարությունը:

– Համաշխարհային կազմակերպությունը չի հասցնում համակերպվել տնտեսական նոր պայմաններին: Իսկ եվրոպականը գործում է նոր հովերին համապատասխան: 1988 թ. Գերմանիայում Եվրոպայի առաջնության ժամանակ մենք հեռուստատեսությունից և գովազդային բաժնետոմսերից ստացանք 14 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ: 4 տարի անց Շվեդիայում մեր եկամուտները կազմեցին արդեն 41 միլիոն, իսկ այս տարի Անգլիայում արդեն հույս ունենք ստանալ

– Դուք համընդ եք գալիս ժողովրդավարությա՞ն օգտին:

– ՖԻՖԱ-ի նախագահը պետք է անցկացնի իր կազմակերպության ժողովներ և ոչ թե դրա անդամներին պարտադրի իր գաղափարները: Անցյալում այդ ոճը գուցե անհրաժեշտ էր, բայց ժամանակները փոխվել են: ՈՒԵՖԱ-ում ես աշխատում եմ ժողովրդավարական սկզբունքներով:

– Նախագահության պայքարում սեփական պարտության դեպքում Ավելանժն առաջարկել է այդ պաշտոնում իր թեկնածուին՝ Ֆրանց Բեկենբաուերին:

– Ես նրան լավ չեմ ճանաչում: Նախկինում Բեկենբաուերը հաճախ էր փոխում իր տեսակետը, բայց հիմա, երբ մենք նրա հետ հանդիպեցինք Բոսմանի գործով, ես համոզվեցի, որ նա մեծ ֆուտբոլիստից վերածվել է մեծ դիվանագետի: Ես դեմ չեմ լինի, երբ Բեկենբաուերը որոշի գլխավորել համաշխարհային ֆուտբոլը:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԱԲԱՋՅԱՆԸ

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Արա Գեւորգյանը եւ Արմեն Մկրտչյանը Եվրոպայի փոխչեմպիոններ

Բուդապեշտում ավարտվեց ազատ ոճի ըմբշամարտի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը, որը նաեւ օլիմպիական խաղերի ընտրական փուլ էր: Յուրաքանչյուր քաշային կարգում 8 ուժեղագույնների մեջ հայտնված ըմբիշները Ատլանտայի ուղեգիր էին ձեռք բերում: Ցավոք, մեր օլիմպիականների թիվն ավելացավ ընդամենը երկուսով, իսկ սպասելիքներն ավելի շատ էին: Ինչպես տեղեկացրեց ՀՀ ըմբշամարտի ֆեդերացիայի նախագահ Արթուր Գեւորգյանը, հայ ըմբիշներից առնվազն 4-5 հոգի հավակնում էին օլիմպիական ուղեգրին: Աշխարհի չեմպիոն Արայիկ Գեւորգյանը, որը հանդես է գալիս 68 կգ քաշային կարգում, այս անգամ բավարարվեց 2-րդ տեղով եւ անցավ օլիմպիական ուղեգրին: Աշխարհի առաջնության երրորդ մրցանակակիր Արմեն Մկրտչյանը նույնպես դարձավ Եվրոպայի փոխչեմպիոն:

Վաղը Բուդապեշտում եղողական մրցասպարեզ են դուրս գալու հունահռոմեական ոճի ըմբիշները: Հայաստանն այդ մրցումներում, ըստ քաշային կարգերի, կներկայացնեն.

48 կգ Տիգրան Մկրտչյան (Գյումրի)
52 կգ Արմեն Նազարյան (Մասիս, Եվրոպայի չեմպիոն, աշխարհի 2-րդ մրցանակակիր)
57 կգ Աղասի Մանուկյան (Գյումրի, աշխարհի նախկին չեմպիոն, Եվրոպայի փոխչեմպիոն)
62 կգ Մխիթար Մանուկյան (Գյումրի, աշխարհի բրոնզե մեդալակիր)
68 կգ Սամվել Մանուկյան (Գյումրի)
74 կգ Տիգրան Աբրահամյան. (Գյումրի)
82 կգ Լեւոն Գեղամյան (Գյումրի)
90 կգ Ցոլակ Եղիշյան (Գյումրի)
ծանր քաշ Խորեն Պապոյան (Գյումրի):

ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Սլավա Սարգսյանը հեռուստատեսության մարզական հաղորդումների գլխավոր խմբագիր

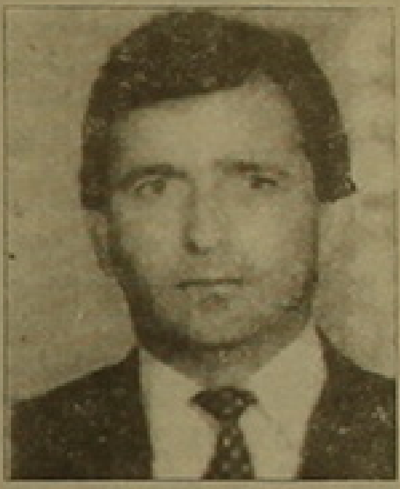

Մարզական ճանաչված մեկնաբան Սլավա Սարգսյանը նշանակվել է ՀՀ հեռուստատեսության մարզական հաղորդումների գլխավոր խմբագրության գլխավոր խմբագիր: «Սպորտ ստեղծագործական միավորումը», որը իրականում չէր համապատասխանում իր անվանը, կրկին վերանվանվել է Մարզական հաղորդումների գլխավոր խմբագրություն: Այն ստեղծվել է «Սպորտ ստեղծագործական միավորման» հենքի վրա: Ողջունելով գործընկերոջս պատասխանատու պաշտոն ստանձնելը առթիվ, համոզված եմ, որ մարզական հաղորդումները կրկին կաշխուժանան հայկական հեռուստատեսությունում: Ս. Բ.

ՖՐԱՆՍԻԱ

Հայկական թիմը դուրս մնաց գավաթի խաղարկությունից

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՏՈՒՐՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Ինչպես «Ազգն» արդեն գրել է, Վալանսի ASOAV հայկական թիմը, որը հանդես է գալիս Ֆրանսիայի առաջնության երրորդ դիվիզիոնում, հասել էր անհավանելի հաջողության դուրս գալով Ֆրանսիայի գավաթի խաղարկության հաջորդ եզրափակիչ: Այս փուլում մրցակիցը Ֆրանսիայի ուժեղագույն թիմերից մեկն էր՝ «Օխերը», որը երկրի առաջին դիվիզիոնի մրցաշարում զբաղեցնում է երկրորդ տեղում: Հասկանալի է, որ խնդիրն անչափ դժվար էր, չնայած որ ASOAV-ն հանդես էր գալիս հարազատ հարկի տակ: Միաժամանակ «Օխերի» գլխավոր մարզիչ Գի Ռուն շատ էր վախենում Վալանսի թիմից, որը գավաթի խաղարկության նախորդ փուլերում ասպարեզից հանել էր այնպիսի ուժեղ թիմերի, ինչպիսիք են «Լավալը» և «Գենգանը»: Վալանսի «Պոմպիդու» մարզադաշտը լեփ-լեցուն էր հանդիսականներով: 15 հազար ֆուտբոլասերներ եկել էին ոգեւորելու իրենց սիրելի թիմին: Հայկական թիմն առաջինն սկսեց գոլեր: Տպավորությունն այնպիսին էր, որ թիմերը հանդես են գալիս նույն դիվիզիոնում: Վալանսի ֆուտբոլիստները գտեք անեն մի խաղային իրադրություն, գնդակի համար պայքարում հաղթող էին դուրս գալիս: «Օխերը» ստիպված էր միայն պաշտպանվել, մոռանալով գոլերի մասին: Բայց, ցավոք, ինչպես հաճախ է պատահում ֆուտբոլում, գոլով թիմը չկարողացավ օգտագործել մի շարք գոլային պահեր, իսկ մրցակիցը ձեռից բաց չթողեց առաջին իսկ առիթը: Անկյունայինի խաղարկումից հետո «Օխերի» հարձակվող Բլանը 22-րդ րոպեին գնդակն ուղարկեց դարպասապահ Յագմաջյանի դարպասը: Վալանսցիները չընկճվեցին և շարունակում էին բուռն գրոհները: Երկու րոպե անց Լուկոնինի խփած գնդակն անդրադարձավ դարպասաձողից: Եւս մի քանի րոպե անց Քուպեյերոն այնուամենայնիվ գրավեց «Օխերի» դարպասը, սակայն մրցավարը գոլը չհաշվեց: 50-րդ րոպեին Վալանսի թիմը մնաց է 10 հոգով: Դաշտից հեռացվեց Ֆրեզին: «Օխերն» անմիջապես օգտվեց նախաձեռնությունից, և 56-րդ րոպեին Դիոմեդը հաշիվը կրկնապատկեց: Դրանից հետո էլ ASOAV-ն անձնատուր չեղավ և նոր գրոհներ ձեռնարկեց Դարձյալ մարզական բախտը երես թեքեց: Եւս մեկ անգամ գնդակը ետ մղեց դարպասաձողից: Չարձանագրված մեկ գոլը և երկու հարվածները դարպասաձողին, ինչ խոսք, մեկ խաղի համար շատ է: Երեւի դա ֆուտբոլային Աստծո ողորմածն էր: «Օխերը» հաղթեց 2-0 հաշվով, սա պաշտոնապես, իսկ բարոյական հաղթողը հայկական թիմն էր, որը զիջեց մեծ «Օխերին»:

Վալանսի հայ ֆուտբոլասերները

Ռուսաստանի չեմպիոնը կրկին առաջատար

Ռուսաստանի ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնությունում տեղի է ունեցել չորս տուր: Միանձնյա առաջատարը չեմպիոնն է՝ Վլադիկավկազի «Սպարտակ Ալանիան», որը հերթական տուրում հյուրընկալելով Մոսկվայի «Դինամոյին», չկարողացավ կոտրել վերջինիս համառ դիմադրությունը: Խաղն անցավ կոշտ պայքարում և ավարտվեց ոչ-ոքի 1-1: «Սպարտակ Ալանիան» երեք անընդմեջ հաղթանակից հետո առաջին երկու միավորը կորցրեց և հիմա ունի 10 միավոր: Երկրորդ տեղը զբաղեցնում է ԲԿՄԱ-ն, որն առաջատարին զիջում է 1 միավորով: 8 միավոր ունի Մոսկվայի «Դինամոն»: 7 միավոր ունեցողների թվում է նաև բարձրագույն խմբի նորեկը Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթը»: Ցավոք, մրցաշարն անհաջող է սկսել Ռուսաստանի փոխչեմպիոնը Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը», որի կազմում հանդես է գալիս Սարգիս Հովհաննիսյանը: «Լոկոմոտիվը» 4 հանդիպումներում ոչ մի հաղթանակ չի տարել, երկուսն ավարտել է ոչ-ոքի և երկու պարտություն կրել:

ՇԱԽՄԱՏ

Պետերբուրգում հաղթեց Մագնուս Գուստավսոնը

Սանկտ Պետերբուրգում տեղի ունեցած թենիսի միջազգային մրցաշարի եզրափակիչում հանդիպեցին Ռուսաստանի առաջատար Եվգենի Կաֆելնիկովը եւ շվեդ Մագնուս Գուստավսոնը: Կաֆելնիկովը, որը համաշխարհային դասակարգմամբ 7-րդ տեղում է, մրցաշարի գլխավոր ֆավորիտն էր: Սակայն եզրափակիչում հաղթեց Գուստավսոնը, որը համաշխարհային դասակարգման ցուցակում 70-րդ տեղում է:

Բաժինը վարում է
ՍԻՐԱԿ ԲՈՒԴԱՂՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

«ԱԷՐՈՖԼՈՏ» ԱՎԻԱՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
«ՕԱՆԴ-ՏՈՒՐ» ԱՎԻԱՀԻՈՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

առաջարկում է ավիատոմսեր դեպի Մոսկվա ռուսական միջազգային ավիաուղիների ինքնաթիռներով եւ այնտեղից դեպի աշխարհի ցանկացած կետ «Աէրոֆլոտի» եւ աշխարհի այլ ավիաընկերությունների բոլոր չվերթներով:

ՄԵԶ ՄՈՏ ԳՈՐԾՈՒՄ Է ԶԵՂՉԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳ
Ավիատոմսերը առաքվում են տուն առանց արժեքի փոփոխության

«ՕԱՆԴ-ՏՈՒՐ»-Ը ՁԵՐ ՊԱՏՈՒՀԱՆՆ Է ԴԵՊԻ ԱՇԽԱՐՀ
Երեւան, Գրիգոր Լուսավորչի 3
(հեռամփամտատարակի դիմաց)
Հեռ. 533930, 592108

A STYLE

Բնության գեղատեսիլ անկյունում
Ծաղկաձորում
սարալանջին տեղակայված ԵrՄՄ գործարանի
«ՆԱԻՐԻ»
հանգստյան տանը
հանգիստ համար ստեղծված են լավագույն պայմաններ:
Զանգահարել Ծաղկաձորում 8235-529-46,
Երեւանում 27-69-20 կամ 27-69-60

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԴՊՐՈՑ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԴՊՐՈՑԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է 1996-1997 ՈՒՍ.ՏԱՐՎԱ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Դասընթացների նպատակն է դիմորդներին նախապատրաստել դպրոցի ընդունելության մրցույթներին:

Ուսման տեւողությունը ստացիոնար բաժնում 3 ամիս է, իսկ հեռակայում՝ 4 ամիս:

Ուսուցումը վճարովի է: Վճարումը կատարվում է ամբողջ դասընթացի համար ըստ առանձին առարկաների՝

- Պետա-իրավական գիտություններ:
- Տնտեսագիտություն եւ մենեջմենթի հիմունքներ:
- Օտար լեզուներ (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն):

Դասընթացներին կարող են մասնակցել մինչեւ 30 տարեկան բարձրագույն կրթություն ունեցողները, ռեսական բուհերի ավարտական կուրսի ուսանողները, ինչպես նաեւ մինչեւ 45 տարեկան պետական ծառայողները:

Դիմումներն ընդունվում են սույն հայտարարության հրապարակման օրվանից:

Պարապմունքներն սկսվում են ապրիլի 1-ից:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀՀ կառավարման դպրոց:

Հասցեն՝ Կիեւյան 8
(նախկին թիվ 10 ուսումնարանի շենքում)
Հեռախոս 22-89-42, 27-75-15

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՅԱՔՍ

Ֆիրման ապրիլի 1-ից կազմակերպում է տուրիստական ուղեւորություն

ԵԳԻՊՏՈՍ

Հանգիստ ծովափին, շահավետ առեւտուր

ԿԱՀԻՐԵ - 3 գիշեր, ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ - 4 գիշեր — 650 ԱՄՆ դոլարի համարժեքով

ՓՈՐՏ ՍԱԻԴ - 3 գիշեր, ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ - 4 գիշեր — 665 ԱՄՆ դոլարի համարժեքով

Ապրիլի երկրորդ կեսից կազմակերպում է կանոնավոր չվերթ ԿԻՊՐՈՍ

ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43Ա 531573 524564

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է
«ՎՈՍՏՈԶՆՈԵ»
կոոպերատիվը
Նախագահ՝
Կարեն Հրանտի Այվազյան

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ
ԿԱՄ
ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է
Ցածր գնով սեփականաշնորհված բնակարան՝ 120 քմ:
Հասցեն՝ Դավիթ Բեկի փող.:
Հեռախոսներ՝
53-17-73, 53-10-17:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի «Գրաչյա Աճառյան» համալսարանը, որպես Սեւծովյան երկրների համալսարանների Ժակ սլիմակից միջազգային միության հիմնադիր անդամ, կենտրոն համալսարանների Աթենքի, Թեսաղոնիկի, Միլանի, Սառեւոյի, Վառնայի, Թեհրանի, Կիեւի եւ Թբիլիսիի համալսարանների, Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների պետական ինստիտուտի, Փարիզի «Արարատ» ակադեմիայի, Հայաստանյան համագործակցության եւ վերածննդի միության հետ 1996 թվականի հոկտեմբերին կազմակերպում է միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված սեւծովյան երկրների պատմամշակութային կապերի եւ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին: Գիտաժողովին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ մայիսի 30-ը պետք է ներկայացնեն զեկուցման թեզիսները (մեկ էջ) եւ անգլերեն ամփոփումը (կես էջ) տպագրելու համար՝ նշելով անունը, ազգանունը, գիտական աստիճանը, կոչումը, աշխատանքի վայրը եւ հեռախոսը:

Երեւանի «Գրաչյա Աճառյան» համալսարանի հասցեն՝ Ալեք Մանուկյան 13, հեռախոսներ՝ 55-24-70, 55-67-90:

«ՓԱՐՈՍ» ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է

ՄԱԿ-ի փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարի ներկայացուցչության գրասենյակը Հայաստանում առայսօր մարդասիրական օգնություն էր բաշխում որոշակի կարգի փախստականների խմբերի նախկին Փախստականների հարցերի պետվարչության կազմած ցուցակների հիման վրա:

Այժմ ստեղծված «Փարոսը», որը նոր համակարգ է, ի հայտ կբերի խոցելի կարիքավորներին: Մարդասիրական օգնությամբ զբաղվող բոլոր կազմակերպությունները, ինչպես նաեւ գերագույն հանձնակատարի ներկայացուցչությունը կօգտագործեն կարիքավոր խմբերի, այդ թվում փախստականների վերաբերյալ «Փարոսից» ստացված տեղեկատվությունը: Դուք կկարողանաք օգնություն ստանալ, եթե միայն գրանցվեք «Փարոս» համակարգում: Գրանցումը շարունակվում է բոլոր քաղաքային, շրջանային եւ գյուղական սոցապահովության բաժիններում, որտեղ փորձառու մասնագետները կօգնեն ձեզ՝ լրացնելու ընտանիքի սոցիալական անձնագիրը:

Փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարի ներկայացուցչությունը կոչ է անում բոլոր փախստականներին դիմել «Փարոսին» եւ գրանցվել: Գրանցման համար ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը:

Փախստականի հարցը, անձնագիրը, երեխաների ծննդյան վկայականները, բռնակի գրքույկը (առկայության դեպքում), հաշմանդամի վկայականը (առկայության դեպքում), որբ երեխաների համար՝ ծնողների մահվան վկայականները, միայնակ մոր վկայականը (առկայության դեպքում), ամուսնալուծված կանանց ալիմենտ վկայականը (առկայության դեպքում), աշխատանքի վայրից պաշտոնական տեղեկանք, գրանցման վայրի փոփոխման վերաբերյալ տեղական իշխանություններից տրված տեղեկանք:

ՄԱԿ-Ի ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐ: ՀԵՌ՝ 53-09-45, 59-76-43:

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ԵՐԿՐՈՐԴ ԼԵԶՈՒ ԾՐԱԳԻՐ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՇՆՈՐՀՈՒՄՈՎ
1996-1997

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանն ընդունում է դիմումներ 1996-1997 թթ. «Անգլերենի դասավանդումը որպես երկրորդ լեզու» ծրագրի համար, որն ավարտելուց հետո կտրվի վկայագիր: Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան բարձրագույն կրթություն անգլերեն լեզվի, ժամանակակից լեզուներ կամ լեզվաբանության մասնագիտությունների գծով եւ ներկայումս դասավանդեն դպրոցում կամ ԲՈՒՀ-ում:

Ընդունվելու համար անհրաժեշտ պայմաններից է դիպլոմի ընդհանուր գնահատականների 4,0 եւ բարձր միջին ցուցանիշը:

Դիմորդները պետք է գերազանց տիրապետեն անգլերեն լեզվին: Պահանջվում է ունենալ վերջերս հանձնած TOEFL քննության 575 կամ բարձր միավորներ, կամ 1996 թ. մայիսի 3-ին ՀԱՀ-ում կազմակերպվող անգլերեն լեզվի քննությունից ստանալ բարձր միավորներ:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն՝

1. Դիպլոմի եւ ներդիրի բնագիր օրինակներ իրենց պատճեններով:
2. Երեք երաշխավորագիր նամակ:
3. Տեղյակ լրացնեն դիմում եւ ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք:

Փաստաթղթերի ընդունման համար կանխավճարը դրամով կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի հանձնման վերջին ժամկետը սույն թվականի ապրիլի 26-ն է:

Ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է կրթության եւ գիտության նախարարության հետ՝ ստորագրեն ավարտելուց հետո 18 ամիս Հայաստանում մնալու եւ աշխատելու մասին պայմանագիր:

Վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիմորդների նախորդ ուսումնական տվյալների եւ անգլերեն լեզվի քննության արդյունքների հիման վրա: Ծրագրի տեւողությունը երեք ուսումնական եռամսյակ է:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ Ընդունելության գրասենյակ: Հասցե՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, I հարկ, 19 սենյակ, հեռ. 274085:

ՀԱՀ-ը ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականություն չի դավանում

ՄՐՑՈՅԹ

Քրիստոնէութիւնը Հայաստանում պետական կրօն հռչակման 1700-ամեակին նուիրուած ֆիլմի սցենարի

Հայաստանեայց եկեղեցու 1700-ամեակի տօնակատարութեան Կենտրոնական Յանձնախմբի Գործադիր մարմինը յայտարարում է համահայկական մրցոյթ եռամաս փաստագրական լիամետրաժ ֆիլմի սցենարի (scenario) մէկ եւ կէս ժամ տեւողութեան:

ՖԻԼՄԻ ՍՑԵՆԱՐԻ ԵՆԹԱԽՈՐԱԳՐԵՐՆ ԵՆ՝

ա. Հայոց դարձը 301 թուականին.
բ. Հայ եկեղեցու պատմութիւնը 301 թուականից յետոյ.
գ. Հայ եկեղեցին այսօր իր ամբողջականութեանը մէջ.

Մրցոյթին մասնակցող անձինք պէտք է նկատի ունենան հետեւեալ հիմնական կէտերը.

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍԻ ՀԱՄԱՐ՝

ա. Տրդատի եւ Գրիգորի հակադրութիւնը.
բ. Լուսաւորչի մուտքը խոր վիրապ.
գ. Լուսաւորչի ելքը խոր վիրապից.
դ. Տրդատի դարձը, մկրտութիւնը, քրիստոնէութեան պետական կրօն հռչակումը:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍԻ ՀԱՄԱՐ՝

ա. Քրիստոնէութեան տարածումն ու ամրապնդումը.
բ. Ս. Էջմիածնի Մայր տաճարի կառուցումը.
գ. Գրիգոր Լուսաւորչի յաջորդութիւնը.
դ. 1700-ամեայ քրիստոնէական պատմութիւնը խտացուած դրուագներով (անկման եւ վերելքի շրջաններով):

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍԻ ՀԱՄԱՐ՝

ա. Հայ եկեղեցին այսօր իր ամբողջութեան մէջ՝ Ընդհանրական Կաթողիկոսութիւն Ամենայն Հայոց եւ նուիրապետական միւս Աթոռներ՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւն, Երուսաղէմի Հայոց եւ Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքութիւններ, Թեմեր, Վանքեր, Հոգեւորականներ.
բ. Վերածնուած Հայաստանի վերածնուող Մայր եկեղեցին...

ՄՐՑՈՅԹԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԵՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ՝

Ա. Մրցանակ	3000 ամերիկեան դոլլար.
Բ. Մրցանակ	2000 ամերիկեան դոլլար.
Երկու Գ. Մրցանակ	1000 ամերիկեան դոլլար:

Մրցոյթի ժամկէտը համարել աւարտուած 1996 թ. Դեկտեմբերի 31-ը ներառեալ:

Մասնակիցներից խնդրում է գործերը ուղարկել ծածկանունով, ծրարով, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Կաթողիկոսարան:
Լրացուցիչ տեղեկութիւնների համար դիմել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին, Գործադիր մարմնի անդամներից Գերշ. Տ. Ասողիկ եպս. Արիստակէսեանին:

Ս. Էջմիածին

Դիւան Գործադիր Մարմնի

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 2067. Տպաքանակը 3000. Ստորագրված է տպագրության 25. 03. 1996 • Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@